

Försvarshögskolan

Självständigt arbete (30 hp)

Författare		Program/Kurs
Major Henrik Blomqvist		HOP 12
Handledare		Antal ord: 19 984
Övlt Ek Dr Per Skoglund	Beteckning	Kurskod
	Självständigt arbete mastersuppsats, krigsvetenskap	2HO013
KULMINATIONSMODELLEN- EN SYSTEMATISK PROCESSPÅRNING AV RELATIV STYRKA I GERILLAKRIGFÖRING		
<u>Sammanfattning:</u> Kulmination är ett väletablerat teoretiskt begrepp inom högintensiv krigföring som förklarar hur relativ styrka förändras mellan motståndare. Kulmination är dock relativt oprövat i lågintensiva konflikter och särskilt inom gerillakrigföring. Forskningsläget kring kulmination identifierar att betydelsen av omslag i relativ styrka för en gerillaaktör behöver ytterligare förklaras. Utifrån ett grundläggande antagande att en gerillaaktörs kan nå kulmination i sin krigföring öppnar undersökningen upp den kausala processen mellan upprorsbekämpning och en motgång i gerillaaktörens krigföring genom att pröva en deduktivt framtagna kulminationsmodell. Undersökningen processparar en kulminationsmekanism vid två typiska fall av gerillakrigföring: al-Qaeda i Irak (AQI) 2003-2009 och Islamiska staten (IS) 2010-2016. Resultatet visar att den formulerade kulminationsmodellen får i huvudsak stöd och kulminationsmekanismen existerar i undersökningens fall. Viss generalisering kan göras till andra liknande fall men slutsatserna är inledningsvis preliminära. Undersökningens resultat vidgar kulminationsbegreppets teoretiska generaliserbarhet och praktiska användbarhet och kompletterar även Galulas teoribildning om upprorsbekämpning.		
<u>Nyckelord:</u> Kulmination, Uppror, processpåring, Galula, Vego, Clausewitz		

Innehåll

1	INLEDNING	4
1.1	Introduktion	4
1.2	Problemformulering.....	5
1.2.1	Syfte och frågeställning.....	6
1.2.2	Begrepp	7
1.3	Disposition.....	8
2	FORSKNINGSÖVERSIKT.....	9
2.1	Tidigare forskning	9
2.1.1	Clausewitz i samtida krigföring	9
2.1.2	Kulmination som begrepp	10
2.1.3	Teoretikers syn på kulmination	11
2.1.4	Uppror, krigföring och målsättningar.....	11
2.1.5	Sammanfattning av forskningsöversikten	12
2.2	Undersökningens forskningsbidrag	13
3	FORSKNINGSDESIGN	14
3.1	Teori.....	14
3.1.1	Val av teori	14
3.1.2	Kulmination enligt Vego	14
3.1.3	Gerillakrigföring enligt Galula.....	15
3.1.4	Kulminationsmodellen	17
	Kausal kedja och teoretiska propositioner	17
	Kulminationsmekanismens konceptualisering	19
	Kulminationsmekanismens hypoteser	19
	Militär styrka	19
	Krigföring.....	20
	Aktörers påverkan	21
	Kulmination.....	21
3.2	Metod.....	23
3.2.1	Val av metod	23
	Processpårnig och kvalitativ textanalys	23
3.2.2	Val av fall	24
3.2.3	Kritik av metodologiska val	25
3.2.4	Datainsamling och källmaterial.....	26
3.2.5	Vetenskaplig kvalitet och generaliserbarhet.....	27
3.2.6	Forskningsetik	27
3.2.7	Operationalisering	28
	Analysens genomförande	29

4	ANALYS AV AQI OCH IS KULMINATION	30
4.1	Introduktion av analys	30
4.2	Analys av AQI gerillakrigföring i Irak 2003–2009	30
4.2.1	P1. Militär styrka AQI.....	32
	P1. Hypotesvärdering - Militär styrka AQI.....	34
4.2.2	P2. Krigföring AQI	35
	P2. Hypotesvärdering – Krigföring AQI.....	36
4.2.3	P3. Aktörernas påverkan AQI	37
	P3. Hypotesvärdering – Aktörers påverkan AQI	39
4.2.4	P4. Kulmination AQI	40
	P4. Hypotesvärdering – Kulmination AQI.....	41
4.2.5	Sammanfattning av analysen för AQI 2003–2009	42
4.3	Analys av IS offensiv 2010–2016	43
4.3.1	P1. Militär styrka IS	45
	P1. Hypotesvärdering – Militär styrka IS.....	48
4.3.2	P2. Krigföring IS	48
	P2. Hypotesvärdering – Krigföring IS	51
4.3.3	P3. Aktörers påverkan IS	51
	P3. Hypotesvärdering – Aktörers påverkan IS	54
4.3.4	P4. Kulmination IS	55
	P4. Hypotesvärdering – Kulmination IS	57
4.3.5	Sammanfattning av analysen för IS offensiv 2010–2016	58
4.4	Sammanfattning av resultat	59
4.4.1	Kulminationsmekanismens närvaro i AQI och IS krigföring	59
4.4.2	Stöd för de teoretiska propositionerna	60
4.5	Svar på forskningsfrågan	62
5	RESULTATDISKUSSION	64
5.1	Diskussion avseende resultat och forskningsdesign.....	64
5.2	Framtida forskning	66
6	LITTERATURFÖRTECKNING	67
6.1	Litteratur	67
6.2	Rapporter och artiklar	67
6.3	Elektroniska källor.....	69

1 Inledning

1.1 Introduktion

Kulmination är ett etablerat teoretiskt koncept inom konventionell krigföring och konceptet har en komplex dynamik och är ursprungligen framtaget av Carl von Clausewitz. Kulmination förklarar hur omslag av relativ styrka sker under krigföring mellan i motståndare. Kulmination verkar vara ett relativt oavvänt som begrepp inom lågintensiva konflikter och specifikt inom upprorsbekämpning. Även om kulmination ofta kopplas till konventionell krigföring beskriver Clausewitz (2006, p. 480) omslag i relativ styrka och kulmination tillsammans med folkbeväpningen och dess upprorsliknande krigföring:

Folkriget eld får först riktig näring mot dessa svaga styrkor och man vinner framgång på några platser genom överlägsenhet i antal. Modet och stridslusten växer och striden blir mer intensiv intill dess kulminationspunkten närmar sig, som skall avgöra utgången.

Historisk sett har gerillakrigföring använts som medel för olika typer av aktörer och i olika konflikter. Widén & Ångström (2004, p. 194ff) nämner revolutionära-, ideologiska-, etniska- och inomstatliga konflikter som några exempel där gerillakrigföring förekommer. Om teorier kan förklara när gerillaaktörens krigföring tappar i styrka bidrar detta till en ökad förståelse och lämpliga strategier kan utformas för upprorsbekämpning. Den tamilska gerillaaktören Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE) får illustrera betydelsen av att kunna bryta en gerillaaktörs relativa styrka. 2009 utkämpade Sri Lankas regering de avslutande striderna mot LTTE, en gerillaaktör som länge kontrollerat en del av Sri Lanka. Swamy (2010, pp. 83f, 114) beskriver att LTTE utvecklade sin terror- och gerillakrigföring till att omfatta både flyg-, marin- och markstridskrafter. Den militära förmågan var central för att LTTE skulle kunna upprätthålla och nå sina strategiska målsättningar. Trots att LTTE var kvantitativt underlägsen Sri Lankas säkerhetsstyrkor uppnåddes relativ styrka i krigföringen. Layton (2015) nämner att det fanns indikatorer på att LTTE militära styrka sviktade och efter en anpassning den militära strategin kunde en seger nås mot LTTE. När de strategiska och taktiska förutsättningarna förändrades skiftade balansen i relativ styrka mellan de lankesiska säkerhetsstyrkorna och LTTE. Resultatet

ledde till ett förödande militärt nederlag och huvuddelen av LTTE politiska och militära delar förintades (Sörbö, et al., 2011, pp. 60ff, 138ff).

1.2 Problemformulering

Undersökningens inledning pekar på flera intressanta utmaningar. Med utgångspunkt från att kulmination verkar vara relativt outnyttjat begrepp inom teoribildningen om uppror och att vissa omslag i krigföringen är allvarliga tillstånd som i värsta fall kan leda till en misslyckande eller nederlag (Vego, 2008, pp. VII-74, 80), skulle det vara intressant om kulmination kan bidra till att förklara hur upprorsbekämpning påverkar gerillaaktörens krigföring. Utifrån Vego spänner nuvarade gränser för begreppet kulmination från taktisk till strategisk nivå och gäller för alla typer av stridskrafter (Vego, 2008, pp. VII-75), således är det inte alltför långsökt att andra krigförande aktörer även skulle kunna drabbas av kulmination, Vinci (2009, pp. 24-25) påtalar att relativ militär styrka är central för väpnade grupper och bidrar till dess överlevnad och möjlighet att kontrollera områden.

I teoribildningen om uppror och i doktriner som Counterinsurgency Field Manual (U.S. Army & Marine Corps, 2007) tycks inte begreppet kulmination användas för att bedöma gerillaaktörer. Begreppet relativ styrka förekommer dock ofta. Även om Galula (2006, pp. 32-35) framhäver befolkningens roll får den militära dimensionen stor plats i teoribildningen. Om kulmination visar sig vara ett fungerande begrepp inom gerillakrigföring saknar nuvarande teoribildning en viktig komponent för att fullt ut kunna förklara betydelse av militär styrka i inom ramen för upprorsbekämpning. Generaliseringen av begreppet verkar således inte vara tillräckligt bred. Teoribildningen om upprorsbekämpning skulle möjligen kunna förklara den militära dimensionen på ett mer nyansert med hjälp av begreppet kulmination.

Det faller sig visserligen naturligt, precis som i fallet med LTTE, att upprorsbekämpning kan leda till en misslyckande eller nederlag för gerillaaktören. Men hur sker sådana motgångar, vilka är processerna och mekanismerna som leder till dessa och är påföljderna allvarliga? Krigföringsprocessen skiljer sig från fall till fall givet olika kontext men innehåller sannolikt både generella och specifika drag. Generella mekanismer, om de är närvarande, behöver identifieras och formuleras för att kunna fortsätta utveckla teoribildningen om uppror.

Sammantaget är det intressant att kunna förklara hur upprorsbekämpning leder till en motgång i gerillaaktörens krigföring oavsett vilken intensitet krigföringen har. Vilken påverkan har en förändrad eller tappad relativ styrka. Om förståelsen ökas för begreppet gynnas inte bara krigsvetenskaplig teoribildning utan även praktisk militär bedömning av upprorsbekämpningens utfall. Således är kulmination i gerillakrigföring intressant att undersöka både ur ett krigsvetenskapligt- och militärpraktiskt perspektiv och en undersökning som fokuserar på detta är motiverad.

1.2.1 Syfte och frågeställning

Undersökningen fokuserar således på den militära dimensionen av uppror och betydelsen av relativ styrka. Genom att utgå ifrån Galula och Vegos teorier och formulera en teoretisk modell för kulmination inom gerillakrigföring kommer undersökningen genom en teoriprovande ansats pröva om modellen kan bidra till att förklara processen som leder från upprorsbekämpning till en motgång i gerillaaktörens krigföring. Huvudintresset är dock inte att förklara ett enskilda fall utan att pröva kulminationsmodellens förklaringskraft.

Syftet med undersökning är att pröva om den formulerade kulminationsmodellen får stöd och kan bidra till att förklara hur upprorsbekämpning leder till en motgång i gerillaaktörens krigföring.

Undersökningens frågeställning utgörs av:

Hur kan undersökningens formulerade kulminationsmodell bidra till att förklara hur upprorsbekämpning leder till en motgång i gerillaaktörens krigföring?

1.2.2 Begrepp

Militär styrka avser den verkliga militära förmågan att lösa de uppställda målsättningarna gentemot en motståndare (Vego, 2008, pp. III-33).

Rum är enligt Galula (2006, pp. 4-8, 33) kopplat till gerillaaktörens behov av basområden och befolkningsstöd som är nödvändig för krigföringen.

Relativ styrka minskar och ökar relativt motståndarens militära styrka i tid och rum. Relativ styrka skapar militär överlägsenhet på taktisk, operativ och strategisk nivå (Vego, 2008, pp. VII-74).

Kulminationspunkten är en punkt i tid och rum där försvararen eller anfallaren inte kan nå sina målsättningar. Kulminationspunkten nås när den relativa styrkan minskar drastiskt för en sida i strid (Vego, 2008, pp. GL-6).

Statsaktören utgörs av den politiska ledningen och dess stridskrafter som administrerar och är ansvarig för nationen och är gerillaaktörens motståndare (Galula, 2006, p. 3).

Uppror och är en organiserad rörelse som har som målsättning att avsätta den konstitutionella administrationen genom subversion och väpnad konflikt. (U.S.Army & Marine Corps, 2007, pp. 383-385).

Gerillaaktör är en aktör som initierar uppror som syftar till att ta makten eller att splittra landet (Galula, 2006, p. 1).

1.3 Disposition

I det första kapitlet presenteras undersökningens introduktion, problemformulering, syfte och frågeställning samt undersökningens begrepp.

I det andra kapitlet redovisas forskningsöversikt dess gap och undersökningen forskningsbidrag.

I det tredje kapitlet redovisas undersökningens forskningsdesign med teori och metod. Kapitlet innehåller även kulminationsmodellen och undersökningens operationalisering.

I kapitel fyra sker prövningen av kulminationsmodellen i två fall, AQI och IS. Resultat av analysen och svaret på undersökningens frågeställning redovisas i slutet av kapitlet tillsammans med svaret på frågeställningen.

I det femte kapitlet diskuteras resultatet och undersökningens forskningsdesign och förslag på vidare forskning.

I det sjätte kapitlet återfinns referenser.

2 Forskningsöversikt

2.1 Tidigare forskning

Forskningsöversikten tjänar både som en beskrivning och analys av relevant forskning. Som Bildtgård och Tielman (2017, pp. 12-16) påpekar så ska forskningsöversikten placera in undersökningen i ett större sammanhang. Forskningsöversikten belyser: Clausewitz förklaringskraft i samtida krigföring, Clausewitz och kulminationsbegreppets utveckling och användning, andra teoretikers syn på kulmination samt uppror, krigföring och målsättningar.

2.1.1 Clausewitz i samtida krigföring

Enligt Clausewitz är det viktigt att betrakta krigets grundläggande idé som en övergripande lag för att kunna bedöma relationer mellan krigets olika delar (Clausewitz, 2006, pp. 45-56). En viktig del för att kunna använda Clausewitz teoretiska fundament är alltså att både krig, krigföring och aktörer passar inom ramen för hur Clausewitz använder begreppet stat. Clausewitz (2006, p. 478) verkar även kunna tillåta en utveckling av begreppet krig och uttrycker följande i samband med beskrivningen av folkbeväpning:

[...] Folkkriget rent allmänt kan ses som en följd av den förändring som i våra dagar lett till att de konstlade murar, som tidigare kringgärdade kriget brutits ned. Folkkriget har utvidgat och förstärkt hela den jäsningsprocess som vi kallar krig.

Kinross (2004) hävdar att Clausewitz argument om kulmination kan användas för att förklara lågintensiva konflikter och Kinross knyter an till Vego (2008) som inte helt utesluter att kulmination kan vara användbart inom andra typer än högintensiv krigföring. Kinross framhåller tydligt begreppen tyngdpunkt och kulmination som väl fungerande. Gray (2003, pp. 81-83) däremot är mer kritisk till Clausewitz ur ett funktionellt perspektiv. Han menar att Clausewitz förminskar problematiken med strategi. Gray tar kulmination som ett exempel där han anser att kulmination ger liten vägledning i utförandet av strategi. Vego (2008, pp. 99-102) möter Grays argument och poängterar att kulmination har en problematisk natur men är användbart för att kunna förklara krig.

Vinci (2009) drar slutsatsen att vissa väpnade grupper kan jämföras med statsaktörer och kan utgöra enheter i det internationella systemet och Vinci (2009, pp. 12, 25, 87f, 126ff) framhåller särskilt betydelsen av relativ militär styrka för väpnade grupper som en förutsättning för försvar gentemot andra aktörer. I motsats till ovanstående anser Creveld att konflikter ska tolkas utifrån en mer samtida syn på konflikter än vad Clausewitz teorier kan erbjuda. Creveld (2002, pp. 10-14) argumenterar för att terrorism och gerillakrigföring mer ska liknas vid konkurrens mellan miliser och regelrätta folkmord vilket inaktualiserar den politiserade treenigheten och minskar betydelsen av tid och rum.

2.1.2 Kulmination som begrepp

Kulmination och dess beståndsdelar återfinns hos flera andra teoretiker även om begreppet kulmination inte används specifikt. Clausewitz menar att kulmination är ett tillstånd där den militära styrkan tar slut relaterat till egen målsättning och motståndarens styrka. I Clausewitz (2015, pp. 15-16, 22-23, 131) teorier om små krig utvecklar Clausewitz principerna i dessa krig.

Milan Vego förklarar kulmination i konventionell krigföring utifrån anfallarens och försvararens kulmination och utvecklar begreppet på operativ nivå. Vego (2008, pp. VII 73-92) konstaterar att krig har utvecklats vilket gör att Clausewitz ursprungliga koncept blir svårt att följa även om de ursprungliga postulaten är giltiga. Flera olika undersökningar har utvecklat eller använt begreppet kulmination för analys. Kirchback (1989) utvecklar segerns kulminationspunkt och relaterar den till den strategiska nivån och Benjamin (1986) analyserar operationer från andra världskriget och bidrar till att koppla bedömningen av kulminationspunkten till planering för att nå segern.

Schusters (1995) undersökning tar en annan riktning mot lågintensiva konflikter och i analysen av militära operationer i Libanon och Somalia menar Schuster att operativ risk och taktisk kulmination korrelerar. Vylius (2009) kommer fram till att den lettiska partisangruppen Skogsbröderna kulminerade gentemot Sovjetunionens säkerhetsstyrkor på grund deras metoder var alltför konventionella. Blomqvist (2018) analyserar defensiv kulmination i tid och rum hos en gerillaaktör där han finner stöd för kulmination i Daesh och LTTE defensiver.

2.1.3 Teoretikers syn på kulmination

Kulmination är visserligen inte ett vedertaget begrepp men andra teoretiker använder element inom kulmination i deras resonemang, såsom kontinuitet, militär styrka och betydelsen att vara överlägsen i tid och rum. Kraften i striden är central även för Sun Zi. Resonemang om någon tydlig omslagspunkt sker inte men Sun Zi beskriver strategiska effekter som skulle kunna relateras till vad Clausewitz menar är effekter av kulmination. Hos Sun Zi (2015, pp. 46, 52-54, 59) kan en omslagspunkt och avtagandet av kraft identifieras i resonemang kring när försvaret tappar kraft i långsammare takt än angreppet.

Mao Zedong (2010) ser fördelarna av att kombinera konventionell och okonventionell krigföring för att bidra till det strategiska målet, nationell frigörelse. Zedong beskriver hur omslagspunkten bör hanteras med hänsyn till styrkeuppbyggnad. Han pekar på behovet av en beredskap för att kunna slå ned en motoffensiv men samtidigt kunna nyttja att motståndaren är strategisk defensiv. Här framgår även betydelsen av relativ militär styrka på strategisk/operativ nivå och omslagspunkter identifieras mellan motståndarna. Detta uppmärksammar Handel (2001, pp. 165-193) och poängterar vikten av kontinuitet och analyserar segrens kulminationspunkt. Handel kategoriserar Clausewitz som ett tvåfas krig och Zedong som ett trefaskrig. och Handel konstaterar att Clausewitz omslag är enklare att definiera medan Maos teori innebär två omslagspunkter för en fältherre att bedöma. Frågan är om Handels jämförelse är rättvis. Clausewitz (2006, pp. 482-483) beskriver nämligen ett liknande scenario om folkbeväpningen där försvarets defensiv övergår till folklig beväpning som samlar styrka och tids nog övergår till en offensiv. Här uppstår potentiellt fler omslagspunkter även hos Clausewitz. Galulas (2006) teori om uppror har fått stor betydelse och amerikansk Counterinsurgency Field Manual (2007, p. xix) lägger stor vikt vid hans teoretiska slutsatser om Frankrikes krigföring i Algeriet. Galulas teorier baserar sig på egna erfarenheter och utgår även ifrån Zedongs teorier om en revolutionär gerillaaktör.

2.1.4 Uppror, krigföring och målsättningar

Kopplingen mellan militär styrka och seger i konflikter är inte självklar och Clausewitz (2006, p. 166) uppmanar att se hela hemligheten i krigskonstens formel om överlägsenhet i styrka och att vara relativt överlägsen i tid och rum. Arrequin-Toft (2001) visar med sin kvantitativa undersökning att valet av strategi kan ge fördelar för en svagare aktör och att dessa kan vinna

mot militärt starkare aktörer. När Connable & Libicki (2010, pp. 2-3) undersöker hur uppror slutar drar de slutsatsen att en militär lösning kan innebära seger för statsaktören om grundorsakerna till konflikten är åtgärdade. Dem menar att breda terrorkampanjer ofta leder till förlust och speglar snarare en svaghet och övermod hos upprorsaktören.

Kepel (2010) undersöker utvecklingen av islamistisk jihadism som han menar gjort en förskjutning till att bli riktad mot väst i samband med 11 september attackerna. Han menar att salafist-jihadism rörelsen felaktigt räknade med att gerillafronter i Egypten, Algeriet, Bosnien, Tadjikistan och Tjetjenien skulle kunna åstadkomma nya framgångar likt dem mot Sovjetunionen i Afghanistan. Sammanfattningsvis konstaterar Kepel att vare sig gerillakrigföring eller terrorattentat har kunnat framkalla massrekryteringar för jihad gentemot väst. Adamsky (2009) och Lia (2008) bidrar till debatten genom att argumentera för att operationskonst och krigsvetenskap kan identifieras påverka islamistisk teoribildning. Både Lia och Adamsky menar att den militära kampen jihad är central för att uppnå strategiska målsättningarna och att signaler inom jihad-rörelsen pekar på att krigsvetenskapliga incitament bör få större genomslag jämte religiösa motiveringar av jihad. Lia menar att jihadisk operationskonst gör anspråk på att få taktiken att samspela bättre med den övergripande strategin.

2.1.5 Sammanfattning av forskningsöversikten

Forskningsöversikten kan sammanfattas med att Clausewitz förklaringskraft i moderna krig är aktuell. Vidare verkar kulminationsbegreppet vara lämpligt för analys av den militärstrategiska dimensionen men ger för lite stöd att självständigt förklara resultat på den strategiska nivån, flera teoretiker utöver Clausewitz använder resonemang som liknar kulmination. Forskningen visar både att konceptet är användbart för att förklara krigföring men samtidigt problematiskt att använda. Det framgår att kulmination prövats i flest fall på högintensiva konflikter men även att det finns fall som utgjorts av andra typer av aktörer. Forskningsöversikten identifierar möjliga identifierbara omslagpunkter för en gerillaaktör vilket stärks av både Clausewitz, Zedong och Galulas teorier.

2.2 Undersökningens forskningsbidrag

Problemformuleringen och forskningsöversikten identifierar att kulminationsbegreppets generalisering är något snäv. Kulmination respektive uppror är två teoretiska områden som forskare har utvecklat långtgående teorier inom. Mekanismerna och processerna bakom verkar undersökas mer sällan. Vilken är den kausala kraften som leder till resultatet? Genom att formulera och pröva en deduktiv kulminationsmodell utifrån teoribildning om kulmination och uppror kan modellen bidra till att beskriva och förklara hur upprorsbekämpning leder till en motgång i krigföringen. Både teoribildning om kulmination och uppror får då ett värdefullt tillskott om modellen får stöd. Slutligen skulle en prövning av modellen bidra till att öka förståelsen för hur begreppet kulmination kan användas för analys av uppror. Undersökningen bygger vidare på Blomqvist (2018) undersökning som identifierar kulmination i gerillaaktörers defensiver, där föreslås även att forskningen ytterligare undersöker kulmination i andra former av gerillakrigföring vilket denna undersökning fullföljer.

3 Forskningsdesign

Syftet med undersökning är att pröva om den formulerade kulminationsmodellen får stöd och kan bidra till att förklara hur upprorsbekämpning leder till en bestående motgång i gerillaaktörens krigföring. Uppsatsens syfte innebär i att forskningsdesign behöver kunna pröva teoretiska argument i en kontext. Undersökningen består av de fem komponenterna: frågeställning, hypoteser, dess fall, logiska kopplingen mellan data och hypoteser och följer i huvudsak Yins (2018, pp. 40-46) utformning av en fallstudie.

3.1 Teori

3.1.1 Val av teori

Galula och Vegos teorier väljs som teoretiska fundament till kulminationsmodellen. Valet kan motiveras med att teorierna är tillräckligt konkreta för att passa undersökningens syfte och processpåring. Några motsättningar mellan teorierna verkar inte heller föreligga vilket gör att de kan antas komplettera varandra. George & Bennet (2005, p. 217) trycker på att teorier där den kausala processen prövas måste vara välutvecklade för att kunna kopplas till empiriska resultat. Författaren själv är även väl förtrogen med Galulas och Vegos teorier vilket gynnar formuleringen av modellen och senare operationaliseringen.

Undersökningen fokuserar på en högre abstraktionsnivå och en tänkt militärstrategisk nivå. En lägre nivå riskerar att bli allt för detaljerad då gerillakrigföring är taktisk i sin karaktär. Vid utformning av undersökningens slutsatser tas hänsyn till Grays (2003) kritik av att kulminationsbegreppet har en alltför begränsad nytta i utformningen av strategi. Galulas teorier om uppror är detaljrik och sekvensierar gerillaaktörens utveckling på ett tydligt sätt. Moore (2012) och Ucko (2014) kritiserar visserligen Galula för att hans teori berör alltför få aspekter inom upprorsbekämpning. Då undersökningens huvudfokus är den militära dynamiken bedöms Galulas teorier som fullt tillräckliga.

3.1.2 Kulmination enligt Vego

Kulmination är ett koncept som Clausewitz tagit fram och förklarar den relativa styrkan mellan motståndare när de i krigföringen strävar efter sina respektive målsättningar. Vego (2008, pp.

VII 73-75) definierar dock konceptet som komplicerat. Kulmination i krigföringen beror av olika faktorer på olika nivåer och kulminationspunkten kan skifta över tid mellan en försvarare och anfallare. Vegos (2008, pp. GL-6) definition av kulmination lyder enligt följande:

Kulminationspunkten är en punkt i tid och rum där försvararen eller anfallaren inte kan nå sina målsättningar och där en fortsatt ansträngning för att nå målsättningarna ökar chanserna för misslyckande eller nederlag.

Kulmination beror av faktorerna styrka, tid och rum och påverkas av både militära och icke-militära faktorer och sker en gång under en kampanj eller större operation. Vego (2008, pp. III-33ff, VII-74ff) poängterar särskilt att höga målsättningar, underrättelser, logistik och skydd som bakomliggande orsaker för kulmination. Vego varnar för att överskrida balansgången mellan mål och medel. En krigföring som försätter detta i obalans kan istället resultera i en onödig skadlig kraftansträngning som kan leda till bakslag. Innebörden av ovanstående resonemang ger slutsatsen att både interna och externa faktorer påverkar en aktörs kulmination.

Undersökningen identifierar även följande relevanta principer från Vego (2008, p. VII 74f) och Clausewitz (2006, pp. 96, 341-346, 576) teorier som kan kopplas till kulmination och samtidigt vara gällande inom gerillakrigföring. För det första nås relativ styrka i krigföringen genom en aktiv krigföring i både i offensiv och defensiv krigföring. Vidare kan en aktör välja att vänta och pausa krigföringen med syftet att generera mer styrka. När styrka återvunnits ska den genom principen om kontinuitet förbrukas i syfte att inte riskera att motståndaren istället återfår relativ styrka i sin krigföring. Intensiteten i krigföringen kan minskas för att undvika nederlag vilket sker på bekostnad av tid, rum eller en förändrad målsättning.

3.1.3 Gerillakrigföring enligt Galula

Galula (2006, pp. 1-12, 35-39) utgår från en revolutionär gerilla när han förklarar ett upprors doktrinära utveckling. Galulas teorier beskriver gerillaaktörens utveckling men även hur upprorsbekämpningen ska generera en tillbakagång i densamma. Kraften i upproret utgår ifrån

befolkningen, politiska övertygelsen och realiserar genom krigföring. Galula bygger sitt resonemang på att en slutgiltig seger måste vinnas genom militär styrka vilken genereras genom att successivt expandera basområden och befolkningsstöd. För en gerillaaktör är inte all terräng viktig utan basområden där befolkningsstöd kan generera styrka ska prioriteras. Följande principer kan identifieras ur Galulas (2006, pp. 17, 29-42) teorier som berör militär styrka som är kopplat till gerillaaktörens doktrinära utveckling. För det första möjliggör relativ styrka i krigföringen en möjlighet till en stegvis höjning av intensiteten i krigföringen. För det andra ska krigföringens genomförande möjliggöra överlevnad och att öka befolkningsstödet. Krigföringen ska även utnyttja statsaktörens administrativa svagheter och successivt expandera gerillaaktörens basområden.

Det doktrinära utvecklingsmönstret utgörs enligt Galula (2006, pp. 9, 28-43) av fem steg där tre är krigförande steg som föregås av två i huvudsak politiska steg. De krigförande tre stegen utgörs av gerillakrigföring, rörelsens krigföring och förintelse av motståndaren. Syftet med krigföringen ökas från politiskt konsolidering via bekämpning av statsaktörens stridskrafter till det sista steget där gerillaaktören når strategisk överlägsenhet genom offensiva operationer. Centralt för Galulas teori är befolkningens stöd. Galula menar att det finns en viss oåterkallelighet och en omslagspunkt när lokala ledare visar lojalitet med statsaktören. Befolkningsstödet följer dels framgång och beror även av vilken av statsaktören eller gerillaaktören som ger mest skydd, hotar mest eller har störst chans att vinna. Galula pekar även på att terrorism ska vara selektiv för att kapa länkarna mellan statsaktören och till befolkningen.

Upprorsaktören ska hindras från att nå en högre form av krigföring och ska tryckas tillbaka i sin utveckling genom bekämpning och isoleras från befolkningen där det slutgiltiga syftet är en militär och politisk bekämpning av upproret. En logisk följd av Galulas (2006, pp. 6-9, 33-42, 54-57, 92-94) beskrivning av upprorsbekämpningen är att en motgång i krigföringen skulle kunna leda till en tillbakagång i den doktrinära utvecklingen. Framgångar i upprorsbekämpningen visas enligt Galula genom minskat befolkningsstöd, att gerillaaktören lämnar områden eller anpassar krigföringen till en lägre form givet statsaktörens framgångar i upprorsbekämpningen.

Ett omslag av relativ styrka i gerillakrigföringen kan då logiskt leda till en motgång som även innebär en tillbakagång i den doktrinära utvecklingen och i krigföringens form. Detta utgör grundargumentet för en motgång i undersökningen. Slutsatsen baseras på antagandet att relativ styrka i krigföringen är närvarande som kausal kraft vid gerillaaktörens doktrinära utveckling och frånvarande vid en tillbakagång.

3.1.4 Kulminationsmodellen

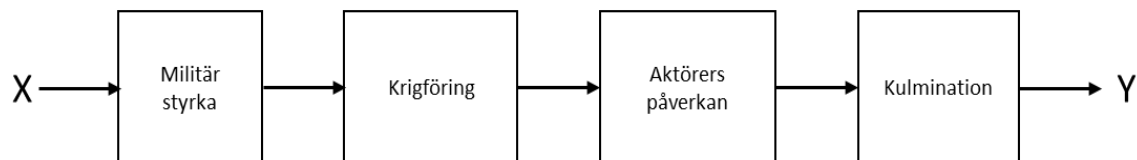
Utifrån ovanstående teoretiska resonemang kommer en teoretisk modell konstrueras utifrån Vego och Galulas teorier och består av kasual kedja, två teoretiska argument och konceptualiseringen av kulminationsmekanismen med dess hypoteser. Modellens centrala del utgörs av kulminationsmekanismen som överför den kausala kraften relativ styrka som leder till ett omslag i krigföringen, resultatet leder till en motgång i gerillakrigföringen. Denna mekanism utgörs av hypoteser som prövas enligt Beach & Pedersen (2016, pp. 14-15, 21) teoriprovande processpåring.

Kasual kedja och teoretiska propositioner

Ur Galulas (2006) teorier om upprorsbekämpning kan ett samband identifieras mellan en framgångsrik upprorsbekämpning (X) och en motgång i gerillaaktörens krigföring (Y). Undersökningen argumenterar för att den kausala kraften relativ styrka förmedlas genom en kulminationsmekanism vilket kan bidra till att förklara hur (X) leder till (Y). Genom att deduktivt konceptualisera en kausal mekanism kan en process beskrivas där mekanismens och dess delar producerar resultatet (Beach & Pedersen, 2016, p. 29).

Följande händelseutveckling beskriver en tänkt kasual kedja för kulminationsmekanismen mellan upprorsbekämpning (X) och en motgång i krigföringen (Y). Gerillaaktörens militära styrkan skapas och är tillgänglig för krigföringen genom gerillaaktörens organisation där stridskrafter produceras. Militär styrka möjliggör och sätter samtidigt gränser för målsättning och krigföring. Om målsättningen är för hög skapas förutsättningarna för en ansträngd krigföring om den i genomförandet försöker uppnå målen med begränsade medel. Om gerillaaktörens krigföring i genomförande skapar negativa effekter och exempelvis klipper länkar till befolkningsstöd minskar krigföringens relativ styrka ytterligare. Antagonistiska aktörer genomför upprorsbekämpning eller är konkurrerande aktörer och har negativ påverkan

på gerillaaktören. Sammantaget kan detta leda till ett omslag i relativ styrka och gerillaaktörens når kulmination i sin krigföring, vilket kan leda till en motgång. Utifrån ovanstående härledning kan följande kausala kedja visualiseras.

Figur 1. Författarens visualisering av undersökningens kausala kedja.

Undersökningen formulerar ovanstående kausala beskrivning till två teoretiska propositioner:

a) En gerillaaktörs militär styrka är nödvändig och omsätts i krigföringen till relativ militär styrka. När den påverkas av motståndarens krigföring eller annan icke militär påverkan kan den relativa styrkan skifta och motståndaren blir då överlägsen och kulmination i pågående krigföring uppstår.

b) Relativ militär styrka är en förutsättning för att en gerillaaktör ska kunna bibehålla pågående krigföring i tid och rum och expandera den till en högre form av krigföring. Resultatet av kulmination resulterar i en allvarlig motgång i krigföringen och en tillbakagång i gerillaaktörens doktrinära utveckling (Galula, 2006, pp. 32-42).

Kulminationsmekanismens konceptualisering

Modellens mekanism utgörs av flera delar och uttrycks genom hypoteser. Dessa skulle kunna visualiseras som kugghjul och påverkar gerillaaktörens relativa styrka och som till slut leder till kulmination i krigföringen. Genom att fokusera på mekanismen mellan de kända faktorerna (X) och (Y) kommer undersökningen försöka identifiera om mekanismen är närvarande i empirin genom att processpåra mekanismen närvaro. Nedanstående figur beskriver kulminationsmodellens konceptualisering av mekanismen som överför den kausala kraften relativ styrka mellan (X) och (Y).

Del av mekanism	Konceptualisering av mekanismen och dess delar
Kontext	Militär kamp mellan aktörer inom upprorsbekämpning
X	Statsaktören genomför upprorsbekämpning mot gerillaaktören
Del 1: Militär styrka	Militär styrka hos gerillaaktören begränsar krigföringens möjlighet att nå relativ styrka
Del 2: Krigföring	Krigföringens överansträngs av målsättningen eller krigföringens negativa effekter som minskar den relativa styrkan gentemot motståndare
Del 3: Aktörers påverkan	Aktörers militära eller icke militära påverkan minskar gerillaaktörens relativa styrka
Del 4: Kulmination	Relativa styrkan minskar drastiskt för gerillaaktörens krigföring som avbryts och målsättningarna kan inte längre uppnås med rådande krigföringsform.
Y	Resultaterande motgång i gerillaaktörens krigföring

Figur 2. Figur visualiserar kulminationsmekanismen baserad på Beach & Pedersen (2016, p. 71) konceptualisering av Owen (1994) kausala mekanism.

Kulminationsmekanismens hypoteser

Militär styrka

Enligt Vego (2008, pp. III-33) utgörs militär styrka av stridskrafterna med tillhörande stödfunktioner och överfört till gerillaaktören så menar Galula (2006, pp. 19-28, 32-40) att gerillaaktör utvecklar militär styrka genom dess organisation av styrkor, basområden och befolkningsstöd vilka försörjer krigföringen. För att nå en offensiv krigföringsförmåga ska gerillaaktören successivt expandera till större förbandsenheter och stödet till gerillan för att utrusta mer reguljära enheter. Gerillaaktören behöver ett system av lokalt- och externt stöd för

att kunna skapa en ökande militära styrka. Följande hypotes kan formuleras avseende militär styrka:

Hypotes: Om militär styrka begränsar krigföringens möjlighet att nå relativ styrka bidrar det till kulmination.

Specifikationer: a) Skapades tillräcklig militär styrka?
b) Var militär styrka tillgänglig i tid och rum?

Krigföring

Yttersta målsättningen är att genom krigföring nå seger och förinta statsaktören. I krigföringen behöver en balans råda mellan mål och medel. Fram till gerillaaktören är strategiskt överlägsen ska krigföringen präglas av stridsekonomi och krigföringen ska bidra till ökat befolkningsstöd och att konkurrerande gerillagrupper elimineras. Terror ska användas selektivt och ska bidra till ökat befolkningsstöd och samtidigt klippa länkar mellan statsaktören och befolkningen (Galula, 2006, pp. 33-40). Vego (2008, pp. VII85-90) pekar på att orsaker till kulmination kan bero på hög målsättning, bristande uthållighet och en hög förbrukning av medel. Följande hypotes kan formuleras gällande krigföring:

Hypotes: Om krigföringen överansträngs, på grund av obalanser mellan mål och medel eller negativa effekter av krigföringens genomförande, begränsas möjligheten att nå relativ styrka i tid och rum vilket bidrar till kulmination.

Specifikationer: a) Var krigföringen obalanserad mellan mål och medel?
b) Skapade krigföringens genomförande negativa effekter?

Aktörers påverkan

Gerillaaktören påverkas enligt Galula (2006, pp. 50-60) av i huvudsak tre olika typer av aktörer. Statsaktören, befolkningen och konkurrerande aktörer. Statsaktören bedriver upprorsbekämpning som syftar till att bekämpa och isolera gerillaaktören från befolkningen, eventuellt med stöd av externa aktörer, och slutligen bekämpa gerillaaktören militärt och politiskt. Befolkningen och konkurrerande aktörer utgör två aktörsgrupper som kan påverka gerillaaktörens relativa styrka med militära eller icke-militära medel. Ledare ur befolkningen utgör den viktigaste delen av befolkningen och styr stöd till statsaktören eller gerillaaktören. Förluster genom utnötning och begränsat skydd mot motståndarens vapensystem är påverkan som enligt Vego (2008, pp. VII-90-91) leder till kulmination. Följande hypotes kan formuleras för aktörers påverkan.

Hypotes: Om aktörer genom påverkan minskar gerillaaktörens relativa militär styrka i tid och rum, bidrar det till kulmination.

Specifikationer: a) Kunde aktörer isolera eller bekämpa AQI/IS i tid och rum?
b) Påverkade befolkningsstödet gerillaaktörens krigföring negativt?

Kulmination

Vego (2008, p. VII 74) påtalar att kulmination blir mer abstrakt ju längre upp i krigföringen den sker och ska ses som område av osäkerhet där kulmination är ett omslag i relativ styrka mellan motståndare. Omslaget är inte en skenbar företeelse genom en tillfällig paus eller tillfälligt undvikande av statsaktörens operationer (Galula, 2006, p. 50). Utifrån teorikapitlet 3.1.2-3 kan följande hypotes kan formuleras för kulmination.

Hypotes: Kulminationspunkten är en punkt i tid och rum där en gerillaaktör inte kan nå sina målsättningar med pågående krigföring och en fortsatt ansträngning ökar risken för misslyckande eller nederlag.

Kulminationspunkten är när den relativa styrkan minskar drastiskt i rådande krigföring.

Specifikationer:

4a) Avbröts pågående krigföringen i tid och rum?

4b) När fortsatt krigföring målsättningarna?

4c) Sker en tillbakagång i krigföringens form i tid och rum?

3.2 Metod

3.2.1 Val av metod

Val av metod har skett utifrån undersökningen frågeställning, teoretisk ambition och metodens lämplighet gentemot undersökningen syfte och frågeställning. Undersökningen genomförs som en fallstudie då en fallstudie kan hantera kontextspecifika förutsättningar vilket även möjliggör att på djupet undersöka olika företeelser (Yin, 2006, pp. 29-31). En fallstudie är dessutom lämplig för att testa teorier och förklara processer eller orsaker till händelser inom en viss inramning (Descombe, 2017, p. 95).

Processpåring och kvalitativ textanalys har använts som verktyg i fallstudien vilka kompletterar varandra och bidrar till att på djupet undersöka fallen. Processpåring passar dessutom särskilt bra för att pröva teorier och är enligt George & Bennet (2005, pp. 208-211) ett viktigt verktyg för att följa kausala processer inom ett fall. De uppenbara nackdelarna med en fallstudie är dock dess låga generaliserbarhet till en större population av fall.

Processpåring och kvalitativ textanalys

Teorikaptitlet har tidigare beskrivit kulminationsmekanismen där processpåring kommer användas för att pröva om den är närvarande inom valda fall. Processpåring kan både användas för att förklara fall, pröva teorier eller utveckla teorier. Då undersökningen intresserar sig för närvaron av en mekanism inom två fall följer undersökningen Beach & Pedersens (2016, pp. 14-15, 21) modell för att pröva teorier där en kausal mekanism som helhet eller delar av mekanismen kan identifieras vara närvarande i en empirisk kontext. Logiken i undersökningen bygger också på att processpåringen i sig inte innebär en generaliserbarhet utan det är fallens kontext som skapar en möjlig generalisering till andra liknande kontextuella fall (Beach & Pedersen, 2016, pp. 146-154). Då kulmination har prövats i få fall av gerillakrigföring bidrar prövandet av kulminationsmekanismen till det inledande forskningsresultatet att bekräfta att mekanismen kan identifieras inom en gerillakontext.

Processpåring följer den kausala kraften relativ styrka i kulminationsmekanismen, inom respektive fall, vilken härleddes i kapitel 3.1.4-5. Undersökningen använder processpåring för att öppna upp mekanismen mellan opprorsbekämpning och en motgång i gerillaaktörens

krigföring. De teoretiska hypoteserna baseras på generaliseringar ur Galula och Vegos teorier och hypoteserna har konstruerats så att de är kopplade till varandra för att kunna ingå i en kausal slutledning (George & Bennet, 2005, p. 207). Förutom att hypotesernas lutar sig på en deduktiv härledning stödjer sig undersökningen på författarens tidigare expertkunskaper om undersökningens fall vilket Mahoney (2012, pp. 586-590) menar hjälper författaren att hitta lämpliga kausala processer som styrker beviskedjan inom den valda empirin.

Kvalitativ textanalys har använts som ett verktyg till processpåringen och bidrar till att skapa en helhet såväl som att identifiera detaljer som ligger mer dolt under ytan. Intensiv närläsning har varit en förutsättning för att kunna upptäcka de historiska händelserna och interaktioner mellan entiteter som framträder först när flera källor sammanställs. Textanalysen är i huvudsak systematiserande och stödjer processpåringen att identifiera kausala förhållanden i empirin. Undersökningen har genomfört textanalysen genom att först utgå från den tidsperiod som processpåringens definierat, därefter har aktörer och dess händelseförlopp analyserats utifrån hypotesernas specificeringar. Flera källor har parallell lästs för att säkerställa beviskedjan och skapa det som Esaiasson et al. (2017, pp. 210f, 212, 232f) kallar hållbara slutsatser.

3.2.2 Val av fall

Valet av två fall ska medge en analytisk generalisering av kulminationsmekanismen där replikeringen stärker resultatet (Yin, 2006, pp. 53, 68-70). De två fallen är typiska fall av gerillakrigföring där två mest sannolika (most likely) fall undersöks för att undersöka om kulminationsmekanismen är närvarande. Således ska fallen innehålla höga värden på upprorsbekämpning (X) och att gerillaaktören drabbats av en motgång i krigföringen (Y) där kulminationsmekanismens närvaro förväntas kunna förklara processen mellan X och Y. Genom ett strategiskt val väljs AQI gerillakrigföring 2003-2009 och IS offensiv 2010-2016 som undersökningens två fall. Båda fallen innehåller upprorsbekämpning och en definierbar motgång i pågående krigföring. Valet av två typiska fall används här för att identifiera om kulminationsmekanismen över huvudtaget är närvarande. Om mekanismen däremot inte är närvarande i något av fallen försvagas modellen förklaringskraft till andra liknande fall (Beach & Pedersen, 2016, pp. 146-152). Undersökningen har skett på militärstrategisk/operativ nivå vilket har inneburit att processpåringens empiri beskriver större skeenden vilket stöds av George & Bennet (2005, p. 210f) argument att processpåring kan genomföras i mer abstrakta som detaljerade förlopp. Undersökningens fall utsträcks i tid vilket möjliggör att spåra

temporal och spatiala processer över tid som slutligen leder till resultatet (Beach & Pedersen, 2016, p. 55. 151f).

3.2.3 Kritik av metodologiska val

En fallstudie minskar generaliserbarheten och valet att genomföra en teoriprövning med stöd av processpåring syftar till ambitionen att kunna generalisera till andra fall. Nackdelarna uppvägs dock av fördelarna vilket kan motivera en sämre generaliserbarhetsgrad till förmån för en djupgående analys (Yin, 2006, pp. 31-32). Valet av typiska fall gör det lätt för teorin att klara prövningen vilket begränsar generaliserbarheten efter en första prövning. Det gynnar dock ett första test av en teori i en ny kontext (Beach & Pedersen, 2016, pp. 151-152). Kritik mot bias i valet av fall kan riktas mot undersökningen då författaren har djupa kunskaper inom fallens kontext. Detta har undvikits genom att slutsatsernas anspråk på generaliseringsbarhet tonats ned (George & Bennet, 2005, p. 84). I och med att författaren är väl förtrogen med fallet och genomfört en tidigare undersökning inom samma kontext (Blomqvist, 2018), möts kritik genom att visa på en rik empiri och en öppenhet vad gäller slutsatser.

3.2.4 Databesamling och källmaterial

Källmaterialet har som sammanvägd uppgift att skapa en kausal slutledning genom att koppla ihop hypoteser med historiska skeenden och forma kausala observationer till hållbara slutsatser som stärker eller försvagar kulminationsmodellen. Precis som Beach & Pedersen (2016, pp. 139-143) nämner som lämpliga källor har undersökningen använt officiella dokument, akademiska analyser och nyhetsartiklar. Ur källorna skapas bevis för hypoteserna och kan utgöras av enskilda bitar såväl som sammanlagda värderingar. Nedanstående figur visar undersökningens källmaterial:

Källtyp	Källa
Primärkällor	Utfrågningar rörande AQI samt IS vid amerikanska utrikes- och försvarsdepartementet
Sekundära källor	Chehab, Inside the resistance: The Iraqi future of the middle east Fishman, The Masterplan: IS, al-Qaeda, and the Jihadi Strategy for Final Victory Griffin, Islamic state: Rewriting history Hashim, The Caliphate at war Hashim, Insurgency and Counterinsurgency in Iraq Malkasian, Illusions of Victory Weiss & Hassan, IS Inside the army of terror Institute For The Study of War (ISW) artiklar Combating Terrorism Center Sentinel (CTC) artiklar Liveaunmap Peer review artiklar Tidningsartiklar Övriga källor

Figur 3: Översikt över undersökningens källor

Primära källor är officiella dokument från USA:s utrikes- och försvarsdepartement som återger deltagares skildringar under utfrågningar. Sekundärkällorna utgörs av historiska beskrivningar, vetenskapliga artiklar och kompletteras med tidningsartiklar. Dessa återger händelser i konflikten i Irak där observationer förmedlas av dem som inte direkt varit närvarande men utgått från primärkällor.

Insamlingen av källor baseras på undersökningens teorier, författarens förkunskaper, och historiska beskrivningar. Författarens förkunskaper har gett en kontextuell förståelse och fokuserat sökningen inom relevanta källor. Vad avser källkritik så följer den Esaiasson et al. (2017, pp. 287-299) metod att bedöma äkthet, oberoende, samtidighet och tendens. Kritik mot källmaterialet kan riktas mot att andrahandskällor utgör den huvudsakliga typen av källa och att källtyperna inte medger en triangulering som Yin (2006, pp. 113, 125-128) rekommenderar.

Intervjuer och exempelvis underrättelsematerial hade gett en mer detaljerad bild av händelseförloppet men har inte varit tillgängligt. Då undersökningen förlitar sig på sekundära källor har kontroll av ursprungsinformationen gjorts för att minimera att samma ursprungsinformation ligger bakom flera sekundära källor.

3.2.5 Vetenskaplig kvalitet och generaliserbarhet

Processpåring som metod stödjer möjligheterna att följa händelseutvecklingen inom ett fall. George & Bennet (2005, pp. 220-221) menar att icke observerbara faktorer som kan påverka utfallet påverkar alla undersökningar och att processpåring har som metod förmåga att utesluta de flesta rivaliserande förklaringar. Utmaningarna för den vetenskapliga kvalitén i undersökningen utgörs i huvudsak av intern validitet och reliabilitet. De främsta utmaningarna utgörs av spuriösa samband, oobserverade faktorer och mätfel. För att uppnå hållbara slutsatser utgör operationaliseringen av kulminationsmekanismen utgångspunkten för att hitta kausala observationer som kan avgöra om mekanismen var närvarande. Den deduktiva kopplingen till teori, hypoteserna, kontextuell kännedom och den kritiska kontrollen av källor utgör grunden för att hitta bevis för mekanismens närvaro. Genom att öppet och systematiskt både försöka stärka och försvaga hypoteserna bidrar detta till att skapa kvalitet i analysen och inte ensidigt fokuserar på att stödja mekanismens hypoteser (Beach & Pedersen, 2016, pp. 83.123-132).

Reliabiliteten stärks genom att kunna utesluta slumpartade fel som felbedömningar, läsfel eller slarviga anteckningar. Slutsatser har noggrant kopplats till händelse, tid och källa för att kunna återkomma och väga bevisning mot varandra. Att ha flera källor och att genomföra kontroll av ursprungskällor minskar risken för systematiska fel och att källorna inte är oberoende av varandra (Beach & Pedersen, 2016, p. 127). Extern validitet uppnås genom balanserade slutsatser om generaliserbarheten till andra fall (Esaiasson, et al., 2017, p. 89). Genom att studera endast två typiska fall kan generaliserbarhetsgraden anses vara låg (Beach & Pedersen, 2016, p. 151f). Den verkliga teoriprövningen sker dock när modellen kan prövas mot ett kritiskt fall, först då kan en utökad generaliserbarhet uttryckas (George & Bennet, 2005, p. 222).

3.2.6 Forskningsetik

Undersökningens forskningsetik har haft få utmaningar och har främst rört forskningsetiska dimensioner avseende ontologiska och metodologiska överväganden för att kunna genomföra

forskningen enligt god forskningssed (Bryman, 2008, pp. 127-145; Sveriges Universitet och högskoleförbund, 1997). Kvalitet utgör en etisk dimension där undersökningens uppsatsförslag har granskats och undersökningens progress har följts av handledare och examinator. En andra dimension är om undersökningens resultat kan bidra till att aktörer med samhällsomstörtande motiv gynnas av resultatet. Undersökningens bidrag till olämplig verksamhet kan anses som ringa men frågeställningen är likväl viktig att beakta avseende undersökningens resultat.

3.2.7 Operationalisering

Operationaliseringen utgår från teori- och metodkapitlet och skapar en koppling mellan teori och den empiriska undersökningen. Nedanstående figur sammanställer hypoteser och specifikationerna som togs fram i kapitel 3.1.4 vilka medverkar till att styra analysen och hitta belägg för hypoteserna.

(P) hypoteser	Specifikationer för fallstudien
<p>P1. Militär styrka Om militär styrka begränsar krigföringens möjlighet att nå relativ militär styrka bidrar det till kulmination.</p>	<p>BP1. 1a) Skapades tillräcklig militär styrka? 1b) Var militär styrka tillgänglig i tid och rum?</p>
<p>P2. Krigföring Om krigföringen överansträngs, på grund av obalanser mellan mål och medel eller negativa effekter av krigföringens genomförande, begränsas möjligheten att nå relativ militär styrka i tid och rum vilket bidrar till kulmination.</p>	<p>BP2. 2a) Vilka obalanser mellan mål och medel påverkade krigföringen? 2b) Skapade krigföringens genomförande negativa effekter?</p>
<p>P3. Aktörers påverkan Om aktörer genom påverkan minskar gerillaaktörens relativa styrka i tid och rum, bidrar det till kulmination.</p>	<p>BP3. 3a) Kunde aktörer isolera eller bekämpa gerillaaktören i tid och rum? 3b) Påverkade befolkningsstödet gerillaaktörens krigföring negativt?</p>
<p>P4. Kulmination Kulminationen är en punkt i tid och rum där en gerillaaktör inte kan nå sina målsättningar med pågående krigföring och en fortsatt ansträngning ökar risken för misslyckande eller nederlag. Kulminationen är när den relativa styrkan minskar drastiskt i pågående krigföring.</p>	<p>BP4. 4a) Avbröts pågående krigföringen i tid och rum? 4b) När fortsatt krigföring målsättningarna? 4c) Sker en tillbakagång i krigföringens form i tid och rum?</p>

Figur 4. Undersökningens operationalisering som utvecklades i kapitel 3.1.6–7

Analysens genomförande

Genom en processpåring av respektive fall värderas det empiriska stödet för hypoteserna och om mekanismens beståndsdelar är närvarande i respektive fall. Genom att följa operationaliseringen värderas hypoteserna stöd i empirin samt att kopplingar mellan hypoteserna fungerar som förväntat. Som ett stöd för testet av hypoteserna följer undersökningen Mahoney (2012) som påtalar att den kausala processen kan anses vara närvarande i empirin genom att visa att resultatet har skett och kan styrkas genom empirisk slutledning. För att kunna koppla hypoteserna till resultatet ställs frågor om hypoteserna inträffade och om hypoteserna dessutom kan förklara det inträffade resultatet.

För att analysen ska kunna stödja kulminationsargumentet krävs det att hela modellen stöds. Kulminationsmekanismen ska vara närvarande i AQI gerillakrigföring och i IS offensiv. Analysens båda fall ska ge stöd för de teoretiska propositionerna och Vego och Galulas teorier ska kunna stödja analysen. En syntes presenteras slutligen av de båda fallen vilket tillför ytterligare dimension som kompletterar analysen av respektive fall och stärker undersökningens slutsatser (Yin, 2006, pp. 160-162). Sammantaget följer undersökningen teoriprovande processpåring enligt Beach & Pedersen (2016, pp. 14-16) där kulminationsmodellen provas och det sammanvägda resultatet svarar på undersökningens frågeställning.

4 Analys av AQI och IS kulmination

4.1 Introduktion av analys

Analyskapitlet prövar hypotesernas stöd i empirin för att på så sätt undersöka om kulminationsmekanismen är närvarande och om kulminationsmodellens teoretiska propositioner får stöd. De två fallen avlöser varandra och spänner mellan 2003-2009 respektive 2010-2016 för AQI och IS krigföring. Respektive kapitel inleds med en kontextbeskrivning av upprorsbekämpningen och motgången och därefter fokuserar analysen på mekanismens närvaro. Analyserna inleds med en temporal analys och därefter följer analysen av hypoteserna.

4.2 Analys av AQI gerillakrigföring i Irak 2003–2009

Kapitlet analyserar kulminationsmekanismens närvaro i tidsperioden mellan 2003-2009 där en motgång kan identifieras för AQI gerillakrigföring. Under perioden minskade AQI i storlek och intensiteten i krigföringen nedgick i tid och rum (Katzman, 2008). Generalmajor Perkins, talesperson för Multi National Force in Iraq (MNF-I) sammanfattar denna motgång genom följande uttalande i New York Times (Nordland, 2009): ”För att Islamiska staten i Irak (AQI) ska kunna vinna, måste de ta Bagdad. För att kunna överleva måste de kunna hålla sig kvar i Mosul, vilket var exakt vad de gjorde”.

Analysen utgår från följande aktörer som kan identifieras inom tidsperiodens kontext i Irak.

Kategori	Aktörer i Irak 2003–2009
Gerillaaktör	AQI
Stats aktör	Säkerhetsstyrkor (USA med flera, Irak, miliser)
Konkurrerande gerillaaktörer	Shiamiliser och sunnimiliser
Befolkning	Sunni-, Shia befolkning samt tillresande ur andra länder

Figur 5. Identifierade aktörer i Irak och Syrien mellan 2003–2009.

Kronologisk översikt över viktigare händelser i Irak 2003–2009

Årtal	Händelse
2003	Al-Tawhid wal-Jihad (AQI föregångare) har närvaro i norra Irak USA invaderar Irak
2004	I oktober bildas al-Qaeda i Irak (AQI) efter att Zargawi ingått allians med al-Qaeda (AQ)
2005	I januari uppgår AQI i Mujahideen Council med fem andra jihad-grupperingar I februari utför AQI en komplex attack mot den shiitiska Askarija Moskén
2006	I juni dödas AQI ledare Zargawi i ett flyganfall Den 17 september bryter klaner med AQI och gör militärt motstånd i Anbar. Den 15 oktober utnämns Abu Omar al-Bagdadi till ledare och kalif över Islamic state of Iraq.
2007	I januari tillförs 20 000 amerikanska soldater inför ”the Surge” I mars lämnar AQI Anbar
2008	Sons of Iraq (SOI) tillsammans med Multi National Force- Iraq (MNF-I) och Iraks säkerhetsstyrkor med har närvaro kontrollerar flera provinser i Irak.
2009	I juni överlämnar USA säkerhetsansvar till Irak

Figur 6. Kronologisk händelseutveckling (Griffin, 2016, p. 17; Wilson Center, 2019)

Mellan 2003 och 2005 var AQI i minoritet inom det sunnitiska motståndet men utmärkte sig genom sin höga stridsförmåga och grova brutalitet. AQI hade sin ideologiska hemvist inom salafistjihadism och organisationens strategi gick i huvudsak ut på att ta makten genom att skapa en sekteristisk konflikt mellan shia och sunni vilket förväntades gynna AQI expansion och en ökad kontroll över den sunnitiska befolkningen. Weiss & Hassan (2016, pp. 22-35) menar att den amerikanska och shiitiska exkluderingen av sunniter innebar att den sunnitiska befolkningen i högre grad drogs till det sunnitiska motståndet. Fram till 2006 expanderade AQI och hade blivit den dominerande upprorsgruppen i Irak. Från det initiala basområdet i Falluja utvecklade AQI, med stöd av AQ, ett nätverk som bedrev en gerilla- och terrorkrigföring i Irak (Connable & Libicki, 2010). Den amerikanskt ledda invasionsstyrkan anpassades visserligen stegvis från att vara en offensiv konventionell styrka till att bli en styrka som löste stabiliseringsoperationer och utvecklade sin förmåga till upprorsbekämpning. Tillsammans med att irakiska klaner vände sig militärt mot AQI och att den amerikanska strategin skiftade fokus från att primärt skydda politisk utveckling till att skydda befolkningen kunde shiitiska och sunnitiska upprorsaktörer isoleras. AQI tillfogades höga förluster och tvingades bort från Anbar och Bagdad och trycktes upp mot Mosul (Biddle, et al., 2012; Pirnie & O’Connel, 2008, pp. 1-15). En tillbakagång i utvecklingen sker för AQI i Irak mellan 2007-2009 och benämns av vissa som en nedgång i intensitet och andra som att AQI var besegrade. I utfrågningar inför

försvarskommittén (House of representatives, 2008) beskriver Biddle, Kojm och McCaffrey att AQI besegrats taktiskt.

4.2.1 P1. Militär styrka AQI

1a) Skapades tillräcklig militär styrka?

AQI skapade militär styrka genom lokal och extern rekrytering av personal och tillförsel av vapen materiel vilket distribuerades genom ett omfattande nätverk. Fram till 2006 kunde AQI rekrytering förlita sig på lokala sunnitiska grupperingar och även extern rekrytering. Grundincitament för rekrytering till det sunnitiska motståndet var logiskt på grund av invasionen 2003 men även utländska stridskrafters bristande förhållningssätt till irakisk kultur bidrog. Chehab (2005, pp. 108-112,123) konstaterar att irakisk befolkning påverkades negativt av skandalerna från exempelvis Abu Graib fångelset vilket påverkade inställningen hos lokalbefolkningen och som i sin tur gynnade den lokala rekryteringen till sunnitiska motståndsgupper i Irak.

AQI hade etablerade smuggelrutter genom Syrien och externt stöd från al-Qaeda bidrog med att förse AQI med ett hundratal utländska krigare per månad, vilka var predestinerade för självmordsuppdrag och stridande uppgifter (Cooper, 2007; Kirdar, 2017, pp. 5-7). AQI system av bakre och främre basområden var omgivet av sekretess och uthållighet för gerillakrigföringen skapades via nätverkets logistikförsörjning genom Tigris- och Eufrat-dalen mellan Syrien och Irak (Hamilton, 2008, pp. 1-3). AQI omsatte således personal och materiel på ett systematiskt sätt till militära styrka i gerillakrigföringen.

Hashim (2006, pp. 160-163) beskriver att vapenmateriel fanns i överflöd i Irak som ett resultat av invasionen 2003 och huvudstridsmedlet utgjordes av olika typer av improviserade laddningar och ofta utlösta av självmordsbombare i kombination med eldöverfall och indirekt eld. Enligt Malkasian (2017, pp. 150-155) och Connable & Libicki (2010, pp. 40-43) kan en ökning av AQI förluster av personal och av basområden i Irak identifieras från 2006, med början i Anbarprovinsen. Möjligheterna till lokal rekrytering var kopplat till basområden och lokalt

stöd. En utebliven närvaro i områden innebar en minskad kontroll och därmed en lägre förmåga till rekrytering. Fishman (2016, p. 131) tar upp ett exempel där en lokal emir ur AQI hävdade att hans krigare minskat från 600 till 20 till följd av förluster och avhopp. Sammantaget lyckades inte AQI kompensera förlusterna med en ökad rekrytering efter 2006. Kirdar (2017, p. 5) uppger att AQI medlemmar minskade från 15000 till 4000 aktiva mellan 2006-2008 och att inflödet av utländska krigare samtidigt sjönk från 120 till ca 5 per månad under samma period. Lokalt stöd för AQI kvarstod i norra Irak där en större militär styrka kunde bibehållas i nätverket (Hamilton, 2008, pp. 1-10).

b) Var militär styrka tillgänglig i tid och rum?

AQI skapade tillgänglig militär styrka genom en decentraliserad ledning av olika celler i sitt nätverk. Malkasian (2017, pp. 154-157) analys av provinsen Anbar visar på att AQI lyckades upprätthålla en intensiv gerillakrigföring i Anbar fram till sommaren 2006 trots förluster om 1200 krigare per månad. Givet AQI ökande betydelse inom det sunnitiska motståndet och organisationens storleksökning tillsammans med den höga våldsintensiteten kan denna slutsats även gälla för övriga sunnidominerande delarna i Irak fram till 2006.

I samband med att klanerna gick ihop mot AQI 2006 och intensifierade samarbetet med amerikanska- och irakiska säkerhetsstyrkor uppstod omedelbart negativa effekter som påverkade AQI tillgänglighet på stridskrafter. Lokalt i Anbar ökade förlusterna från 1200 till 1400-1700 dödade per månad och rekryteringen minskade genom avhopp och skiftad lojalitet. Samtidigt uppstod ett avsevärt militärt motstånd från miliserna. AQI nätverk uppvisade en kortvarig uthållighet och den militära styrkan medgav endast en kort intensifierad krigföring innan urdragning var nödvändig. Detta mönster följer även utvecklingen av kriget på andra platser som i Bagdad och senare upp mot Mosul. Slutsatsen stöds även av att många provinser uppvisade liknande nedgångar i sina våldsnivåer vilket Biddle (2012, pp. 25-33) identifierar i sin analys. Hashim (2016, pp. 197-200) pekar på att krigföringsförmågan var begränsad att verkligen utmana amerikansk trupp i urbaniserad krigföring.

Ytterligare en faktor som påverkade möjligheterna för AQI att anpassa sig till utvecklingen var intern friktion inom AQI. Fishman (2009, pp. 16-21) menar att byråkrati, spänningar mellan

lokala och utländska krigare samt en urlakning kvalitativt ledarskap minskade AQI sammantagna effektivitet på stridsfältet. Utfallet överensstämmer med Galula (2006, pp. 33,36) som menar att gerillakrigföring inte är särskilt motståndskraftig gentemot en mer intensiv krigföring.

P1. Hypotesvärdering - Militär styrka AQI

Sammantaget kunde AQI fram till 2006 skapa militär styrka genom lokalt och externt stöd och utveckla gerillakrigföringen. Nätverkets disposition i kompetens och basområden möjliggjorde en intensiv gerillakrigföring i hela Irak. Hypotesen försvagas substansiellt fram till hösten 2006 då den militära styrkan kunde skapas och fanns tillgänglig genom ett fungerande nätverk för gerillakrigföringen.

Hypotesen stärks från hösten 2006 i Anbar där militär styrka begränsade krigföringen att lyckas bibehålla relativ styrka gentemot klaner och amerikanska säkerhetsstyrkor. Sårbarheten ökade för AQI genom en begränsad uthållighet, sekretess och skydd då tidigare medlemmar i AQI gav information till säkerhetsstyrkorna. Detta ledde till stora förluster för AQI och minskade samtidigt möjligheterna att skapa nya stridskrafter och försörja gerillakrigföringen då kompensationen av förluster var otillräcklig från lokal- och extern rekrytering. Förutsättningarna för att skapa tillgänglig militär styrka begränsades även av friktion inom nätverksstrukturen, befolkningsstödet från klanerna och ökade förluster. Sammantaget bidrog en minskad militär styrka till att gerillakrigföringen hade stora begränsningar att nå relativ styrka gentemot säkerhetsstyrkor eller miliser. Hypotesen försvagas något av en kvarstående nätverk i Syrien och uppvisad militär styrka i norra Irak och möjligheten till att utföra terrorattentat. Slutsatsen stärks av att Vego (2008, pp. VII-91) pekar på att otillräcklig logistik, uthållighet och skydd för stridskrafterna som tydliga orsaker till kulmination. Galula (2006, pp. 33f-34, 41) förstärker även ovanstående analys då han menar att sårbarheten är hög under gerillakrigföringsskedet och att gerillaaktören är beroende av basområden för att kunna generera och återhämta stridskrafter.

4.2.2 P2. Krigföring AQI

2a) Vilka obalanser mellan mål och medel påverkade krigföringen?

AQI målsättningar vilade enligt Hashim (2018, p. 87) på fem pelare: Tvinga USA att lämna Irak, införa monoteism, utföra jihad och avsätta olämpliga ledare samt etablera ett kalifat. För att nå målsättningarna syftade AQI krigföring till att förstärka den sekteriska konflikten mellan shia och sunni. Denna strategi motiverades enligt Fishman (2016, pp. 57-62, 77-78) genom en strikt tolkning av islam som exkluderade alla andra tolkningar. Målsättningen och vald strategi skapade dock obalanser genom att minska stödet för AQI. Hashim (2018, pp. 94-98) menar att målsättningen skapade en konflikt på flera plan då den exkluderade klanstrukturer, irakisk nationalism och irakiska jihadister. Fishman (2009, pp. 1-10; 2016, p. 106) stödjer Hashims resonemang och menar att det stod klart redan 2004 att AQI målsättning var att ta kontroll över det sunnitiska motståndet och utropa ett kalifat. Sammantaget saknade AQI en bred attraktionskraft och en samordnande effekt på ett högre plan inom det sunnitiska motståndet. Vidare menar Fishman även att det saknades tillräckliga militära resurser och en fungerande administration för att kunna hävda ett kalifat.

I samband med ”the Surge¹” och ”the Awakening²” i Anbar och i Bagdad under 2006-2007 ökade AQI ett redan högt taktiskt tempo i gerillakrigföringen innan den nedgick under 2008 vilket beskrivs av Malkasian (2017, pp. 154-156) och Johnson et al. (2019, pp. 126-130). Malkasian (2017, pp. 125-128) visar på ett exempel där AQI ökade antalet attacker från 40 till 100 per månad utan att lyckas bryta det militära motståndet. Slutsatsen kan därmed dras att AQI gjorde ett försök att ta tillbaka initiativet och förbrukade därmed militära medel i onödan. Detta mönster följer även operationerna i Bagdad och upp mot Mosul vilket dels pekar på en inneboende militär styrka hos AQI men också en beredvillighet att intensifiera krigföringen trots förluster och begränsade medel (The surge- The untold story, 2009). Även krigföringens kvalitet påverkades av tillgången på medel. Schroden (2009, pp. 738-740) menar att nedgången i incidenter under 2007 även uppvisar en kvalitetssänkning i krigföringen då enklare mål och mjukare mål valdes vilket också bidrog till ett lägre befolkningsstöd.

¹ The Surge: Namn på den förändrade amerikanska strategin och inriktning mot upprorsbekämpning

² The Awakening: Amerikansk benämning på mobiliserat klanmotstånd gentemot AQI

b) Skapade krigföringens genomförande negativa effekter?

Genom krigföringens våldsamma karaktär dominerade AQI lokala irakiska aktörer genom terror och brutalitet och befolkningen utsattes för omfattande terror. Våldet mot civila muslimer skapade kritik och Fishman (2016, p. 59) identifierar att Atiyah, al-Qaedas representant i Iran, framförde kritik mot AQI som borde fokusera bredare och att policy bör dominera militarism. I Anbar ledde våldet till missnöje och slutligen till militärt motstånd då AQI hotade klanernas överlevnad. Attacker mot klanmedlemmar, rigiditeten i utövandet av islam och AQI begränsning av smuggelrutter samt klanernas begränsade politiska inflytande var skäl till militärt motstånd enligt Fishman (2009, pp. 2-4).

AQI attack i februari 2006 mot Al-Askari moskén (Knickmeyer & Ibrahim, 2006) markerar en punkt där det sekteristiska motsättningarna accelererade mellan sunni och shia i Bagdad. Fishman (2009, pp. 1-2, 9-10) menar att även om AQI lyckades att starta ett sekteristiskt krig mellan sunni och shia misslyckades AQI att bli en enande faktor och infria militära förväntningar för det sunnitiska motståndet. Fishman menar att AQI snarare beskylldes för utvecklingen där sunniter förlorade områden i Bagdad.

AQI utpekades av USA som en terrorgrupp och USA strategi anpassades successivt mot upprorsbekämpning. Visserligen vara det nära att USA minskade sin militära närvaro i Irak till förmån för Afghanistan genom förslag från Irakutredningen 2006 (Baker, et al., 2006, pp. 70-75) men AQI krigföring och koppling till AQ bidrog sannolikt till USA:s förändrade strategi som innebar att det militära trycket ökade markant mot AQI från 2007.

P2. Hypotesvärdering – Krigföring AQI

Analysen har visat att målsättningarna i sig tillsammans med begränsade medel och ett högt taktiskt tempo bidrog till en ansträngd krigföring som i grunden berodde på att AQI målsättning och krigföringsmodell saknade en bred attraktionskraft inom det sunnitiska motståndet. AQI lyckades inte strategiskt omsätta de taktiska framgångarna i krigföringen. AQI följde därmed

inte Galula (2006, pp. 15, 24) princip att vid behov manipulera målsättningen för att bibehålla befolkningsstöd och inte avslöja sina egentliga mål.

AQI genomförande av krigföringen stred mot hur Galula (2006, pp. 35f, 54f) menar att stridskrafterna ska vara förankrade i befolkningen, vidare ska även användandet av terror vara selektiv och klippa banden mellan befolkningen och statsaktören. AQI krigföring motverkade denna kontakt med befolkningen som Galula menar är så nödvändig för gerillaaktörens möjligheter till utveckling.

AQI intensitetshöjning i striden lyckades inte återvinna den relativa styrkan gentemot AQI motståndare utan snarare förstärktes överansträngningen. AQI lyckades inte med det Vego (2008, pp. VII-90) menar att en offensiv motståndare ska tillfogas förluster så att en återtagning av relativ styrka kan ske. Att AQI bibehöll krigföring i flera områden trots överlägset motstånd kan ses som det Vego (2008, pp. VII-74) menar att krigföringen bibehålls bortom kulminationspunkten. Möjligen hade AQI kunnat spara militär styrka genom en lägre krigföringsintensitet och dragit nytta av fördelen att vänta och nyttjat fördelen med gerillakrigföringens rörlighet.

Obalanser mellan mål och medel och negativa effekter är närvarande tidigare än 2006 men genererar ökat militärt motstånd först under och efter 2006. Hypotesen får stöd från hösten 2006 i Anbar när AQI krigföring överansträngdes och bidrog till en drastisk minskning av relativa styrka gentemot både säkerhetstyrkorna och klanmiliser. Hypotesen stärks av konkurrerande målsättningar mellan AQI och det sunnitiska motståndet och användandet av terror som bidrog till att klanerna prioriterade överlevnad och samarbete med amerikanska- och irakiska stridskrafter. AQI krigföring förbrukade tillgänglig taktisk militär styrka trots att medel inte kunde ersättas strategiskt eller att insatsen bidrog till målsättningarna. Hypotesen försvagas av att gerillakrigföring kunde bibehållas i norra Irak.

4.2.3 P3. Aktörernas påverkan AQI

a) *Kunde aktörer isolera eller bekämpa gerillaaktören i tid och rum?*

Mellan 2004- 2007 fokuserade USA:s strategi i Irak på att möjliggöra politisk utveckling och irakiskt nationsbyggande men operationerna hade inte som främsta fokus att skydda befolkningen (Pirnie & O'Connel, 2008, p. xvi). Raidoperationer genomfördes kontinuerligt för att slå mot AQI men Malkasian (2017, p. 95) beskriver att operationerna i Anbar före 2006 gav liten effekt då kvaliteten i underrättelser saknades för få tillräcklig effekt i operationerna.

President Bush (2007) presenterade en förändrad strategi 2007 och kallades ”*the Surge*” och innebar ett nytt strategiskt fokus där befolkningen skulle skyddas och extremistgrupper skulle isoleras. Under 2007 gav kombinationen av *The Surge* och *The Awakening* klara fördelar. Malkasian (2017, pp. 145-150) nämner att förtroendet mellan lokalbefolkning och säkerhetsstyrkorna ökade vilket i sin tur ökade tillgängligheten av underrättelser. Från tidigare medlemmar ur AQI avslöjades medlemsstrukturer, logistikresurser och basområden vilket sammantaget ledde till en ökad operativ effekt. Fussel (2017, pp. 142-145) menar att AQI försökte men hann inte anpassa sig till det höga operationstempot i specialoperationerna vilket bidrog stora förluster efter 2007.

Kagan et al. (2008, pp. 10-14) konstaterar att operationerna runt Bagdad fokuserade på att begränsa AQI tillgång till de främre basområdena, de så kallade ”Bagdad belts” som utgjorde delar av förorterna till Bagdad. Operationerna Phantom Thunder och Phantom strike under 2007 lyckades bekämpa stora delar av nätverken kring Bagdad. Operationerna fortsatte sedan upp mot Mosul. AQI tvingades bort, bekämpades eller isolerades i fickor (Hamilton, 2008; 2008).

b) Påverkade befolkningsstödet gerillaaktörens krigföring negativt?

En startpunkt för organiserat klan motstånd kan spåras till skärmytslingar mellan AQI och albu-Mahal klanen 2005. Konflikten föregicks av att AQI stängde klanens affärs- och smuggelverksamhet av religiösa skäl. Enligt Biddle (2012, pp. 20-22) kan minst fyra liknande försök till motstånd identifieras mot AQI mellan 2004-06. Alla slogs brutalt ned av AQI. I augusti 2006 startade *The awakening* vilket var ett organiserat klanmotstånd. Klanmotståndets militära del kallades sons of Iraq (SOI) som tillsammans med säkerhetsstyrkorna minskade AQI relativa styrka i gerillakrigföringen. Det militära motståndet mot AQI innebar att rörelsefriheten

minskade och att klanerna kunde återta kontroll över sina tidigare områden. Malkasian (2017, p. 159) lyfter fram deras förmåga att både kunna slå mot AQI ledarskap samtidigt som de lyckades skydda sig själva. Flera klaner i andra delar av Irak följde samma exempel och startade samarbeten med säkerhetsstyrkorna (Hashim, 2018, pp. 102-106). Från inledande låga nivåer i Anbar nådde SOI ca 150 000 medlemmar i slutet av 2007 (O'Hanlon & Livingston, 2012). Kvarvarande befolkningsstöd för AQI och utbredd salafism norra Irak bidrog till att AQI kunde bibehålla visst stöd och fortsatt gerillakrigföring från basområden i norra Irak.

Det förekom även konkurrens mellan AQI och sunnitiska motståndsgupper. Dessa urartade stundtals i våldsamma uppgörelser. Fishman (2016, pp. 105-108) nämner en större sammandrabbning i Bagdad 2007 där AQI och *Jihad and reform front* (JFR) urartade i militär uppgörelse och 726 kroppar kunde kopplas till stridigheterna. Incidenter som denna påvisar att AQI utmanades militärt av konkurrerande grupper när en nedgång skedde i militär styrka.

P3. Hypotesvärdering – Aktörers påverkan AQI

Hypotesen försvagas före 2007 då den sammantagna påverkan från aktörer på AQI inte skapade ett tillräckligt påverkan på AQI vilket möjliggjorde att AQI kunde bibehålla relativ styrka i krigföringen trots pågående upprorsbekämpning.

Hypotesen får stöd från 2006 i Anbar i samband med klanmotstånd och i samband med operationerna i Bagdad från 2007 och upp mot Mosul under 2008 vilka bekämpade och isolerade AQI. Befolkningsstödet skiftade i lojalitet mot AQI vilket tillförde säkerhetsstyrkorna både en ökad mängd trupp och underrättelser. Säkerhetsstyrkornas operationer blev därmed även effektivare. Här påvisar utfallet att det överensstämmer med Vegos (2008, pp. VII-74,91f) beskrivning av kulmination där den relativa styrkan snabbt faller för en aktör och initiativet övergår till motståndaren. Aktörernas sammanlagda militära påverkan ökades främst av en ökad volym, kvalitativa underrättelser vilket i sin tur ökade verkan mot AQI. Vego identifierar dessa faktorer som bidragande till kulmination. Händelseförloppet överensstämmer med Galula (2006, pp. 21, 52-57) som menar att operationerna ska koncentreras till få områden med statiska och mobila enheter och när klanledare visar genom handling att de stödjer statsaktören sker en vändpunkt. Händelseförloppet följer även Galulas uppställda postulat där stöd från

befolkningen är nödvändigt och villkorat av förmåga att kunna ge skydd, begränsa hotet och prognosen för att vinna.

4.2.4 P4. Kulmination AQI

a) Avbröts pågående krigföringen i tid och rum?

AQI avbryter pågående gerillakrigföring i Anbar i mars 2007 efter omslag i relativ militär styrka när klanmiliser kunde försvara sig mot AQI attacker 2006. Under hösten 2006 kunde lokala miliser med stöd av amerikanska och irakiska säkerhetsstyrkor bibehålla styrka gentemot AQI i Anbar och gå till motangrepp (Malkasian, 2017, p. 159). AQI omgruppering från Anbar i mars 2007 markerar ett bestående nedgång i pågående gerillakrigföring i Anbar, Bagdad och längs Eufrat, trenden höll i sig och var bestående mellan 2007 och 2009 (House of representatives, 2009, pp. 57-59). Terrorattentat med en lägre intensitet kunde dock fortsatt genomföras.

b) När fortsatt krigföring målsättningarna?

Givet att AQI tappade i relativ militär styrka och intensitet och kvalitet i krigföringen efter omslaget minskade AQI möjligheter att nå sina målsättningar. Mot bakgrund av att AQI aktiva medlemmar sjönk från 15000 till 4000 mellan 2006-2008 och att AQI försökte öka intensiteten mot säkerhetsstyrkorna fördjupades det fortsatta misslyckandet i krigföringen (Kirdar, 2017, p. 5). I norra Irak kunde AQI och det kvarvarande sunnitiska motståndet bibehålla viss styrka. Den amerikanske befälhavaren i Irak, general Odierno, nämnde i försvarskommitténs utfrågningar (House of representatives, 2009, p. 7) i september 2009, att "AQI har systematiskt bekämpats och endast en ideologiskt kärna kvarstår i norra Irak". Uttalandet stödjer slutsatsen att AQI var långt ifrån egna uppställda målsättningar i krigföringen.

Utifrån viss kvarvarande militär styrka och den bestående nedgången i krigföringens intensitet samt förluster av personal och tidigare basområden, kan inte omslaget i relativ militär styrka heller anses vara tillfälligt. Inte heller kan slutsatsen dras att AQI undvek motståndarens stridskrafter vilket Galula (2006, p. 75) uppmärksammar är risken med gerillaaktörers förmåga till att undgå operationer och uppträda med bibehållen militär styrka på annan plats. Efter misslyckandet anpassades även målsättningarna och dess genomförande vilket Hashim (2018,

pp. 248-250) menar skulle politiskt och militärt åter stärka organisationen. AQI kan inte heller anses vara taktiskt eller strategiskt besekrat då det fanns en kvarvarande närvaro med obruten vilja och en kvarstående lägre intensitet i krigföringen.

c) Sker en tillbakagång i krigföringens form i tid och rum?

Genom att följa utvecklingen efter 2006 framgår det att AQI krigföring fick en negativ utveckling av krigföringen även om viss gerillakrigföring kunnat bibehållas i de norra delarna av Irak. Biddle (2012, p. 32) beskriver att en anpassning till en lägre intensitet av krigföringen kan identifieras med start i provinsen Anbar från mars 2007. AQI kunde visserligen behålla närvaro sina bakre basområden i norra Irak och kopplingen till sitt nätverk i Syrien men säkerhetsstyrkorna operationer under 2007-2008 förändrade successivt operationsmiljön. AQI nätverk i tidigare basområden bekämpades, tvingades bort eller isolerades (Hamilton, 2008, pp. 1-6; Kagan, et al., 2008, pp. 10-13; Ahmed, 2008, pp. 9-11). AQI hade en fortsatt förmåga till terrorattentat i hela Irak men med en lägre intensitet. AQI rörlighet och uppträdande hade påverkats och AQI begränsades militärt i stora delar i Irak (House of representatives, 2008, pp. 45-48). Krigföringen blev inte bara kvantitativt lägre utan som tidigare nämnts utan även kvalitativt sämre. Fishman (2016, p. 142) konstaterar att påverkan på AQI var kraftig men att en terrorkapaciten kunde bibehållas:

ISI (AQI) hade lidit dramatiska territoriella och personella förluster på grund av The Surge och the Awakening, men var fortfarande kapabel att iscensätta en mycket framgångsrik terroristkampanj i Irak.

P4. Hypotesvärdering – Kulmination AQI

Hypotesen försvagas avsevärt före hösten 2006 genom en bibehållen relativ styrka för att kunna bedriva en expansiv gerillakrigföring. Sammantaget stärks hypotesen kulmination av att krigföringen avbryts i Anbar från mars 2007 och därefter i Bagdad och att omslaget i relativ militär styrka var bestående minst intill 2009. AQI fortsatta krigföring når inte målsättningarna på grund av omfattande förluster i personal, materiel och minskat befolkningsstöd mellan 2006-2009. En kvarvarande lägre intensitet i krigföringen försvagar dock hypotesen. Nedgången i krigföringen var inte heller tillfällig eller att AQI undvek säkerhetsstyrkorna med bibehållen styrka, utan att effekterna var allvarliga och bestående. Krigföringsformen tillbakagång kan i

empirin identifieras som en tillbakagång av gerillakrigföringen i rum och styrka och att målsättningarna och dess genomförande justerades för att vända motgången.

Händelseförloppet följer även kulminationsprocessen som Vego (2008, pp. VII-74) menar snabbt minskar den relativa militära styrkan för en sida och att ett misslyckande riskeras om krigföringen fortsätter efter att kulminationspunkten passerats. Givet att säkerhetsstyrkornas operationer skedde stegvis nådde gerillakrigföringen kulmination med början i Anbar 2006 därefter i Bagdad 2007 och i Mosul under 2008. Enligt Galula (2006, pp. 3,9,33) kan terror och asymmetriska attacker bibehållas med mycket små resurser i uppror vilket förklarar AQI möjligheter att bibehålla en förmåga till terrorattacker trots tillbakagången i krigföringen under kulmination. Passerandet av kulminationspunkten innebar att den relativa styrkan gentemot säkerhetsstyrkorna manifesteras genom avbrytandet av krigföringen och att en mer permanent tillbakagång sker då den relativa styrkan inte kunde återtas. Analysen förklarar även att AQI nådde kulmination i sin gerillakrigföring före krigföringen avbröts vilket visar att kulmination bidrog till allvarliga konsekvenser i motgången. Här får de teoretiska propositionerna (se kapitel 3.1.4) stöd avseende relativ styrka och kulmination som kan kopplas till en tillbakagång i gerillaaktörens doktrinära utveckling stöd.

4.2.5 Sammanfattning av analysen för AQI 2003–2009

Genom den empiriska analysen kan kulminationsmekanismen delar identifieras vara närvarande. Data visar att kulminationsmekanismen är försvagad och väsentliga delar kan inte observeras när AQI utvecklades doktrinärt från 2003 till 2006. Data visar också att amerikanska säkerhetsstyrkor och klanmiliser spelade en central roll i när kulmination uppstod i krigföringen. Även långsiktig indirekt påverkan från AQI målsättning och brutala krigföring bidrog till att delar av den sunnitiska befolkningen aktivt valde att stödja irakiska och amerikanska säkerhetsstyrkor. Sammantaget skiftade den relativa styrkan till AQI nackdel. Den förändrade operationsmiljön medgav heller inte att AQI kunde hålla sitt nätverk dolt och sårbarheten ledde till omfattande förluster. Den relativa styrkan återtog inte på organisatorisk nivå och motgången i krigföringen följdes av en längre period med en lägre intensitet i krigföringen.

4.3 Analys av IS offensiv 2010–2016

Detta kapitel analyserar kulminationsmekanismens närvaro under perioden när IS expanderade sin organisation och övergick till offensiva operationer. När intensiteten i IS krigföring ökade tvingade det säkerhetsstyrkor och miliser i Irak och Syrien att växla upp från antiterror operationer till upprorsbekämpning med stora inslag av konventionell krigföring. Motgången i krigföringen utgörs av att den fysiska expansionen av kalifatet upphör och IS tappar sin offensiva förmåga och påbörjar försvaret av Kalifatet. Under utfrågningar i försvarskommittén (House of representatives, 2016) redogör General Dunford över IS läge i Irak och Syrien där motgången för IS tydliggörs:

Genom flygoperationer, i samordning med irakiska säkerhetsstyrkor, Peshmerga och sunnitiska klanmiliser så har vi reducerat IS territoriella kontroll, underminerat deras aura av oövervinnelighet och förstört stora delar av deras krigföringskapacitet. Motståndarens resurser och rörlighet har markant reducerats.

Analysen utgår från IS och relevanta aktörer som kan identifieras i Iraks kontext. Aktörerna delas in i nedanstående kategorier.

Kategori	Aktörer i Irak 2010–2016
Gerillaaktör	IS
Statsaktörer och stöd	Irak och Syriens säkerhetsstyrkor där USA, Ryssland och Iran utgör externt stöd Shia-, sunni, kurdiska miliser utgjorde internt stöd
Konkurrerande gerillaaktörer	Fristående miliser och rebellgrupper i Syrien och Irak som bedrev militärt motstånd mot IS och statsaktörerna.
Befolkning	Befolkning i Syrien och Irak samt tillresande från andra länder.

Figur 7. Identifierade aktörer i Irak och Syrien mellan 2010–2016.

Kronologisk översikt över viktigare händelser i Irak 2010–2016

Årtal	Händelse
2010	Abu Bakr al-Baghdadi utnämns till ledare över IS
2011	IS genomför kampanjen ” <i>Plan for the Good harvest</i> ” Den 11 december avslutar USA sin formella närvaro i Irak
2012	IS genomför kampanjen ” <i>destroying the walls</i> ” i Irak
2013	Maj, Irakiska säkerhetsoperationer i Anbar och Diyala 29 juli, IS genomför kampanjen ” <i>Soldiers harvest</i> ” i Irak. 3 januari, IS tar kontroll över Fallujah och delar av Ramadi
2014	30 Mars genomför IS en offensiv mot al-Nusra i provinsen Dier ez-Zour 14 juni meddelar IS AQ att de avser styra över både Syrien och Irak. 10–15 juni, IS tar Mosul, Tikrit och Tal Afar 21 juni IS tar al-Qaim 29 juni, IS utropar Kalifatet i Iraq och Syrien 14–25 juli, IS tar kontroll över Dier ez-Zour, syrisk armébas i Raqqah och Al-Taqba flygbas i Syrien 8 augusti, USA påbörjar flygoperationer i Irak September anfaller IS Kobane, USA inleder flygoperationer i Syrien Oktober, IS genomför operationer i Ramadi Januari, IS avbryter anfall mot Kobane
2015	April, IS förlorar Tikrit Maj, IS tar tillbaka initiativ i Ramadi, IS tar Palmyra Okt-dec IS förlorar Baiji, Sinjar och Ramadi
2016	IS förlorar Hit, Fallujah och Manbij.

Figur 8. Viktigare händelser under IS upptakt till och strategiska offensiv 2010–2016 (Griffin, 2016; Wilson Center, 2019).

Som organisation fortsatte IS att vara tillbakatryckta av säkerhetsstyrkorna i Irak ända fram till 2011. Fortsatt informationsspridning från befolkningen till amerikanska- och irakiska säkerhetsstyrkor bibehöll effektiviteten i operationerna. Sammanlagt avlönades 100 000 sunniter av USA med syftet att stödja anti-terror operationer. I mitten av 2010 när USA lämnar Irak uppges den sammanlagda storleken av IS vara 700 medlemmar. USA lämnade i praktiken Irak 2011 och de irakiska säkerhetsstyrkornas avsaknad av träning, flexibilitet och tempo i krigföringen gav IS möjlighet att utnyttja utrymmet för expansion (Hashim, 2018, p. 202ff). Mellan 2011 och 2013 visar IS prov på en remarkabel återhämtning. Denna återhämtning förstärktes av att premiärminister Maliki visade litet förtroende för de sunnitiska miliserna och

antalet avlönade sunnitiska milismän sjönk drastiskt (O'Hanlon & Livingston, 2012). Samtidigt slog Irakiska säkerhetsstyrkorna ner sunnitiska demonstrationer. Upploppen eskalerade i Ramadi och Hawija vilket ledde till ökat våld mellan säkerhetsstyrkorna och sunnitiska demonstranter (BBC News, 2013). IS genomförde systematiska terrorkampanjer mellan 2011-2013 där operationerna "The plan for the Good harvest", 2011, "Destroying the walls" 2012 och "Soldier harvest" 2013 syftade till att förstärka sekterism, genomföra fritagningar ur fångelser och bekämpa personal ur säkerhetsstyrkorna. Den shiitiska befolkningen men framförallt poliser, medlemmar i de irakiska säkerhetsstyrkorna och sunnitiska klanledare som stöttade regeringen utgjorde primära måltavlor (Griffin, 2016, pp. 60-64; Whiteside, 2014).

2013 innebar inbördeskriget i Syrien att IS kunde exploatera uppkomna möjligheter och en ytterligare expansion av organisationen skedde. IS offensiv startade den 10 juni 2014 med att IS tar kontroll över områden i Irak och därefter i Syrien. När motståndarna återhämtat efter det överraskande anfallet och försvarar sig avstannar IS offensiv och övergår till att konsolidera kalifatets område i Irak och Syrien (Liveuamap.com, 2015). Efter halvårsskiftet 2015 kan inga ytterligare offensiver identifieras och ett utdraget försvar sker av kalifatet (Knights & Mello, 2015, pp. 1-6).

4.3.1 P1. Militär styrka IS

1a) Skapades tillräcklig militär styrka?

IS militära styrka skapades utifrån en infrastruktur som etablerades i basområden i gränslandet mellan Irak och Syrien (Reuter, 2015). Inbördeskriget i Syrien medgav att stridskrafterna kunde organiseras, utbildas och tränas, IS krigföringsförmåga ökade. Hashim (2018, pp. 209-215) pekar på flera förutsättningar som bidrog IS militära utveckling fram till 2014: Upprättandet av ett militärt råd, att krigföringen inriktades mot militära och ideologiska motståndare, att den militära organisationen var funktionellt inriktad med avdelade resurser för utveckling och produktion av stridskrafter.

Uppgifter kring IS numerär är svårbedömda, Griffin (2016, p. 114) som baserar sin bedömning på flera källor, menar att IS styrka i maj 2014 bestod av 9000–18000 medlemmar. Rekryteringstakten var som högst för IS under sommaren 2014 och Perry (2014) uppger att rekryteringen bara i juli 2014 uppgick till 1000 medlemmar. Rekryteringstakten minskade dock successivt och 2016 drar Witte, Raghavan och McAuley (2016) slutsatsen att flödet av tillresande avklingat.

Från offensivens start ökade förlusterna för IS och rapportering visar att 20 000 dog under 2015 (Glenn, 2016) och totalt 45 000 fram till slutet av 2016 (Wong, 2016). Givet rekryteringstakten och antalet förluster så kan slutsatsen dras att IS strategiska rekrytering endast inledningsvis höll jämna steg med förlusterna. På taktisk nivå skapade förluster ett minskat anfallstempo. Sammantaget var det totala inflödet av medlemmar stort men sett till krigföringens behov i underkant för kunna strategiskt kunna försörja organisationen över tid. Knights & Mello (2015, p. 2) drar slutsatsen att IS var en liten militär rörelse i Irak jämfört med de avstånd³ och ytor man avsåg att ta och försvara mot meningsmotståndare i regionen. IS tillfördes kontinuerligt medel genom att erövra militär utrustning från motståndarna. I Mosul beskriver exempelvis Griffin att (2016, p. 97) IS kom över väsentliga resurser från Mosuls centralbank, flygbas och militärbas där stridsvagnar, artilleri och handburna vapensystem kunde tillföras IS.

Offensivens behov av militär styrka behöver kommenteras. Blomqvist (2018, p. 31) drar slutsatsen att stridskrafterna var otillräckliga för försvaret av kalifatet, detta grundades redan innan offensiven och slutsatsen att IS stridskrafter var få relaterat till uppgiften stärks av att IS snarare tog kontroll över oförsvarade områden. Om IS hade varit spetsen på ett sunnitiskt uppror hade sannolikt fler stridskrafter kunnat mobiliseras. Galulas teorier (2006, pp. 38-39) stärker denna slutsats och han menar att den militära styrkan som krävs i krigföringens högsta form kräver att gerillaaktören kan mobilisera större delar av befolkningen. Sammanbrottet hos säkerhetsstyrkorna i Irak bidrog till att IS inledningsvis var överlägsen.

³ Avståndet mellan Raqqa och Bagdad är 600km.

1b) Var militär styrka tillgänglig i tid och rum?

Inledningsvis kunde IS nå relativ styrka och anfälla Mosul trots att styrkeförhållandet var 1:15. IS visade prov på överlägsenhet genom tempo och moral i sin hybridiserade manöverkrigföring trots att de irakiska och kurdiska säkerhetsstyrkorna var överlägsna i numerär (Griffin, 2016, pp. 96-98). IS tempo och manöverhastighet kompenserade för antalet stridskrafter och var inledningsvis tillräckliga för att uppnå relativ överlägsenhet. Irakiska säkerhetsstyrkor uppvisade bristfällig krigföringsförmåga och mediarapportering i juni (BBC News, 2014) vittnar om överraskning och sent och för litet motstånd gentemot IS. McFate (2015, pp. 20-25) beskriver att IS genomförde fasindelade kniptångsmanövrar mot irakiska säkerhetsstyrkor längs Eufrat och Tigris. Hastigheten i IS manöverkrigföring skapade trots framgångarna stora luckor mellan IS stridskrafter vilket tyder på att prioritering av stridskrafter var nödvändigt för att skapa tempo i offensiven.

Utifrån offensiven i juni 2014 och anfällen mot de kurdiska försvarslinjerna, Bagdad, Kobane och Ramadi kan slutsatsen dras att trots framgångarna hade IS strukturella brister i sin förmåga att genererar offensiv militär styrka (McFate, 2015, p. 21; BBC News, 2014; Hawramy & Beaumont, 2014). Framträdande svagheter i IS offensiva förmåga var att koncentrera trupp, avsaknad av tillräcklig mängd tunga vapenssystem samt skydd mot flygstridskrafter. Detta kompenserades till viss del med rörlighet, innovation och taktisk överlägsenhet. IS var beroende att nå fram med sina tunga fordonsladdningar för att nå offensiv styrka och Knights (2014, pp. 4-8) drar slutsatsen att flygoperationer kraftigt begränsade rörligheten för IS.

IS lyckades ta initiativet i striderna i Ramadi under 2015. Hashim (2018, pp. 219-222) beskriver att irakiska säkerhetsstyrkor retirerade efter en utdragen urbaniserad strid mellan oktober 2014 och maj 2015. Det var en taktisk seger som samtidigt knöt resurser och stoppade upp operativt momentum. Genombrottet kom först efter att IS avbrutit anfallet i Kobane vilket pekar på att omfördelning av stridskrafter krävdes för att nå framgångar i Ramadi. Efter IS tagit Palmyra i Syrien övergick krigföringen till försvar.

P1. Hypotesvärdering – Militär styrka IS

Hypotesen försvagas avsevärt före augusti 2014 då IS militära styrka var tillräcklig för att stödja IS utveckling till den högsta formen av krigföring, offensiva operationer. IS doktrinära utveckling följde därmed Galulas (2006, pp. 33-37) indelning från gerillakrigföring via manöverkrigföring till offensiva operationer.

Hypotesen stärks av relationen mellan rum och stridskrafternas antal och att utbredningen av offensiven avstannade. IS militära styrka byggde på en otillräcklig strategisk rekrytering och den militära styrkan hos IS stridskrafterna var otillräcklig för att bryta försvaret i Kobane, norra Irak och mot Bagdad. Hypotesen stärks också av avsaknaden av skydd mot flygstridskrafter och tillgängligheten på tyngre offensiva vapensystem. Hypotesen försvagas dock av att IS militära styrka kunde mäta sig mot försvarsstyrkor i Irak och Syrien där IS framgångsrikt lyckades kraftsamla stridskrafter som exempelvis i Mosul, Ramadi och Palmyra.

Vego konstaterar att en offensiv når kulmination där man avser kunna försvara den. Vego konstaterar också att om en befälhavare går över kulminationspunkten och sedan får stora förluster så har han spelat ett för högt spel (2008, pp. VII-74,75). Galulas (2006, p. 38f). Kriterier för en offensiv bidrar till att förklara varför offensiven avstannade då en offensiv ska bygga på en total insats, IS gjorde tvärtom och skapade ett basområde som inte den militära styrkan kunde matcha att försvara. Militär styrka genererades inte heller i tillräcklig omfattning för offensiva uppgifter men räckte inledningsvis gentemot ett svagt militärt motstånd. Det finns således tydliga argument för att IS otillräckliga militära styrka bidrog till att kulminationspunkten passerades i IS offensiv.

4.3.2 P2. Krigföring IS

2a) Vilka obalanser mellan mål och medel påverkade krigföringen?

IS genomförde de ärvda målsättningarna från AQI och upprättade en islamisk stat. Från det att USA lämnade Irak tills offensiven startar 2014 utgör IS ett skolboksexempel för hur en

gerillaaktörs doktrinära utveckling bör ske enligt Galula (2006, pp. 32-39), utom på en punkt: IS var inte strategisk överlägsen inför offensiven.

Det syriska inbördeskriget gav nödvändiga krigserfarenheter före offensiven men mobiliseringen av medel var en svag punkt i offensivens förutsättningar vilket gjorde målsättningen ambitiös givet tillgängliga medel (Hashim, 2018, pp. 204-208). Målsättningen tvingade därmed IS att hålla ett högt anfallstempo vilket krävde ständiga omfördelningar av styrkor mellan offensiva operationer. I McFates (2015, pp. 21-24) analys framgår det att IS genomförde en hybridiserad krigföring i 8-12 operationsriktningar samtidigt från juni 2014 i Syrien och Irak. De irakiska säkerhetsstyrkornas låga krigföringsförmåga bidrog till att IS kunde hålla en hög operationstakt. När väl IS mötte motstånd efter Mosul i form av försvarslinjer med flygunderstöd avstannade den offensiva kraften och IS övergick till försvar. I Syrien kunde IS hålla en mer konservativ approach som McFate (2015, p. 1) uttrycker det och mer inrikta sig på att exploatera uppkomna möjligheter. Krigföringen var mer balanserad ur ett stridsekonomiskt perspektiv fram till 2015 i Syrien då den syriska regimen och andra aktörer mer aktivt började bekämpa IS (Aaron & Oula, 2015, pp. 23-27).

b) Skapade krigföringens genomförande negativa effekter?

IS maximerade användandet av medel för att nå sina målsättningar. Griffin (2016, pp. 92-94) beskriver inom ramen för konkurrensen mellan rebellgrupper att IS tvingades ur Idlib, Latakia och Aleppo i januari 2014, samtidigt som IS prioriterade manöveroperationer i Fallujah och Ramadi. IS kunde först efter omgruppering av styrkor från Irak återta initiativet i Syrien. Ett annat exempel är när IS anfall stoppades upp i oktober 2014 både i Ramadi och Kobane. McGurk (2016) uppger att IS försökte koncentrera massa i Kobane men försöket misslyckades och sammantaget uppgick förlusterna till 6000 krigare för IS fram till att IS avbröt offensiven i slutet av 2014. Genom att vidmakthålla ett högt tempo med intensiv krigföring nådde IS visserligen taktiska vinster men på ett militärstrategiskt plan urholkades de militära medlen. I Wittes (2016) artikel i The Washington Post kopplar även Peter Neuman, chef för det internationella centret för radikaliserings vid Kings College, ihop IS motgångar i krigföringen till möjligheterna att attrahera medlemmar.

Det är ett stort manfall, det är i grund och botten orsakat av att IS är en misslyckad entitet nu. Attraktionskraften till den islamiska staten ligger i dess styrka och att de vinner. Nu när de förlorar är de inte längre attraktiva.

Striderna i Kobane och Ramadi blottlägger även IS problematiska relation mellan stridsekonomi, offensivt uppträdande och religiöst motiverad krigföring. Grant (2018) menar att religiösa motiv vägde in för att nå framgång i Kobane trots att den militära kostnaden blev avsevärd. Gurcan (2014) beskriver en del av fenomenet där övertygelsen i sak konkurrerar med nyttan i militära operationer: ”En typisk IS krigare genomsyras av en vinna-vinna attityd där dödandet motiveras med jihad och om han skulle bli martyr innebär det också att han kommer till paradiset. Inte undrar på att IS krigare är höga på adrenalin och kan döda eller dödas utan tvekan.”

IS roll som regional och global hotaktör innebar att aktörer slöt upp i kampen mot IS och som en direkt effekt av IS offensiv var att Iraks premiärminister Maliki, enligt BBC (2014) rapportering den 18 juni, begärde stöd av USA vilket i augusti 2014 resulterade i flygunderstöd och tillförsel av specialförband. IS integrerade terror och brutalitet bidrog även till att USA även utökade flygoperationer in i Syrien för att förhindra folkmorden i Kobane och Sinjar (Roberts, et al., 2014). Vidare utropade Ayatollah Sistani en fatwa i juni 2014 där han uppmanade shia och sunni att sluta upp i kampen mot IS (BBC News, 2014).

Samtidigt som IS framgångar i krigföringen ökade dess attraktionskraft skapade även kalifatet en splittring inom den jhadiska rörelsen och AQ och IS bröt med varandra tidigt under 2014. IS militära överlägsenhet skapade initiala taktiska fördelar av att medlemmar hoppade av till IS från al-Nusra fronten men orsakade även ett strategiskt motstånd till IS inom den globala jihads rörelse vilket både Weiss & Hassan (2016, pp. 150-157) samt Hashim (2018, pp. 128-135) beskriver. Ovilja till att stödja eller ansluta sig innebar ofta att IS uppfattade dem som ett militär motståndare.

P2. Hypotesvärdering – Krigföring IS

Hypotesen försvagas avsevärt under IS expansiva period från 2011 fram till offensiven 2014 då den doktrinära utvecklingen skedde där krigföringen var i balans mellan mål och medel.

Hypotesen stärks av obalansen mellan målsättningen att upprätta ett kalifat med dess ytor och möjligheter att skapa tillräckligt med offensiva stridskrafter vilket formade ett mycket högt operationstempo. Krigföringen överansträngdes i genomförandet och hypotesen stärks av antalet operationsriktningar vilket minskade möjligheterna att koncentrera styrka och operationerna tvingades sekvenseras med en avtagande styrka. IS krigföringskoncept var offensivt, lätt och rörligt vilket var kontraproduktivt när hårdare motstånd försöktes nötas ned och skapade utdragna strider i Ramadi och Kobane vilket visar på strukturella svagheter att tillämpa stridsekonomi. Vego (2008, pp. VII-84f) påtalar att en hög målsättning och trupp disposition och utnötning bidrar till kulmination. Ideologiska skäl ökade ansträngningen på krigföringen genom att motivera höga förluster, framförallt i Kobane.

Vad avser stridsekonomi så påtalar Galula (2006, pp. 38-39) att gerillaaktörer ska undvika att hamna i försvarsstrider om terräng och operationer ska präglas av lokal relativ överlägsenhet om inte aktören är strategiskt överlägsen. Hypotesen stärks även av att IS utgjorde ett alltför stort regionalt och globalt hot vilket mobiliserade regionala och globala aktörers stridskrafter. Hypotesen försvagas av IS mer balanserade operationstempo i Syrien och att motståndarnas låga krigföringsförmåga bidrog till att IS kunde bibehålla relativ styrka i vissa offensiva riktningar.

4.3.3 P3. Aktörers påverkan IS

3a) Kunde aktörer isolera eller bekämpa gerillaaktören i tid och rum?

I Irak hade säkerhetsstyrkorna krigföringsförmåga stagnerat efter USA lämnat Irak och Fishman (2016, pp. 182-184) menar att disciplinära problem med ledning och moral gjorde de irakiska säkerhetsstyrkorna betydligt svagare än vad deras volym gjorde anspråk på kring 2014. I Syrien innebar inbördeskriget att de huvudsakliga striderna skedde i västra Syrien mellan

syrisk regim och regimkritiska rebellgrupper, detta skapade utrymme för expansion för IS i övriga delar i Syrien.

IS tempoväxling till en högre form av krigföring i juni 2014 kunde inte mötas av irakiska och syrisk säkerhetsstyrkor eller lokala aktörer för den delen och en nödvändig motattack eller initialt försvar mot offensiven uteblev. Ett defensivt uppträdande och lång responstid präglade statsaktörers reaktion mot IS. Låg moral och underbemanning bidrog till sammanbrottet av de irakiska divisionerna i Mosul och orsakade kulmination och massflykt mot Bagdad (Fishman, 2016, pp. 198-203).

När väl irakiska säkerhetsstyrkor upprättade försvarslinjer och försvarade områden gav detta ett mer robust motstånd och bidrog till att minska IS momentum och IS offensiv stoppades upp mot Bagdad och Erbil (Hashim, 2016, pp. 206-211; BBC News, 2014; Hawramy & Beaumont, 2014). Betydelsen av flygunderstöd var avgörande och stärks av Pollak (2014) och McGurk (2016) beskrivningar av framgångar mot IS i norra Irak vid Mosuldammen, Makhmour och Gwer under augusti 2014 samt försvaret av Kobane. I Ramadi växlade initiativet och Hashim (2018, pp. 220-226) beskriver hur IS offensiv stoppades upp av irakiska säkerhetsstyrkor men att IS lyckades återta initiativet och ta kontroll i maj 2015 för att sex månader senare förlora Ramadi till bättre samordnade och fokuserade säkerhetsstyrkor. I slutet av 2015 hade de irakiska säkerhetsstyrkorna lyckats med en bättre disposition av försvaret och förberett sig för ett återtagande längs Eufrat och Tigris (Hashim, 2016, pp. 206-211, 222-224). Skiftet i relativ styrka innebar att de irakiska stridskrafterna kunde återta Tikrit i början av 2015 och Ramadi i slutet av året. Slutsatsen av att Hit, Fallujah och Manbij återtas under 2016 markerar att den relativa styrkan i kriget skiftat på ett större plan mellan IS och säkerhetsstyrkorna.

Betydelsen av externt stöd var viktigt i kriget mot IS och utgjordes av regionala aktörer samt USA och Ryssland. USA missförstod enligt Fishman (2016, p. 186) hotet från IS och feltolkningen av hotet gjorde att stödet försenades. Den direkta militära påverkan på IS från USA utgjordes i huvudsak av flygoperationer och specialoperationer till stöd för markoperationerna som genomfördes av olika lokala styrkor (Department of Defense, 2016). McFate (2015, pp. 20-25) uppger att Iran å sin sida ökade stödet till shiamiliser vilket bidrog till försvaret av Bagdad. Det snabba återtagandet av provinsen Diyala är ett bevis för detta.

Syriska regimen fick militärt stöd från Iran och Ryssland samt Hezbollah och koncentrerade sina mark- och flygstridskrafter mot regimkritiska rebellstyrkor vilka utgjorde ett större hot än IS. IS å sin sida riktade krigföringen mot de rebellgrupper och säkerhetsstyrkor som fanns inom det planerade kalifatet (Fishman, 2016, p. 180ff) Inte förrän IS tog Palmyra under våren 2015 och kunde hota regimen rörlighet längs den nord-sydliga vägen M5 började den syriska regimen bekämpa IS, även om ett fortsatt fokus var på att hålla de västliga delarna av Syrien. Kurdiska miliser i Syrien lyckades efter framgångarna i Kobane påbörja ett återtagande och begränsade IS område från norr i Syrien. Gordon & Schmitt (2015) menar att Kobane kan ses som en startpunkt när syriska kurder påbörjade offensiva operationer mot IS, fortsatta framgångar i Talybad, Hasaka och Manbij följde i kriget mot IS.

Konkurrerande gerillaaktörer bedrev militärt motstånd mot IS och al-Nusra representerar det starkaste motståndet där strider mellan parterna utbröt innan offensiven (Fishman, 2016, pp. 170-171, 176-177). Viss sporadisk rapportering om milisers påverkan framgår men några större påverkan på offensivens kan inte identifieras och konkurrerande rebellaktörers enskilda militära påverkan förutom al-Nusra på IS är svår att bedöma.

3b) Påverkade befolkningsstödet gerillaaktörens krigföring negativt?

IS vidareutvecklade AQI organisatoriska ramverk från 2006 till att omfatta en samhällsomfattande administration och inte bara en militär komponent. På många ställen var sunnibefolkningen utsatt och IS utgjorde då det enda administrativa alternativet. Enligt Fishman (2016, pp. 180-184) hade situationen i Irak positionerat IS ur ett sunnitiskt perspektiv som ett mindre farlig hot jämfört med de irakiska säkerhetsstyrkorna och shiamiliserna. Stora befolkningsgrupper flydde från IS medan kvarvarande härdade ut eller gav sitt stöd till IS. Sunnitiska miliser i Anbar stred mot IS i Anbar vilket är logiskt sedan deras ställningstagande mot AQI 2006 och utifrån Hashims (2018, p. 221) beskrivningar gav detta motstånd endast en mindre effekt mot IS.

Något strategiskt stöd från massorna i den meningen som Galula (2006, pp. 34-38) nämner som förutsättningar i samband med de högre formerna av krigföring kan inte IS antas fullt ut ha nått upp till. Denna slutsats baseras på antalet soldater, krigföringens omfattning och den stora befolkningsmängd som ändå kontrollerades av IS.

P3. Hypotesvärdering – Aktörers påverkan IS

Hypotesen försvagas avsevärt under IS uppbyggnadsskede 2011-2014 då säkerhetsstyrkornas operationer i Irak var ineffektiva och det syriska inbördeskriget innebar att IS kunde expandera. Missriktade operationer från säkerhetsstyrkorna orsakade av bristande moral och korruption gav sammantaget en otillräcklig effekt på IS.

Aktörers påverkan på IS relativa styrka var i huvudsakligen defensiv. Hypotesen försvagas av vikande säkerhetsstyrkor i offensivens inledande skede men stärks av att säkerhetsstyrkorna höll försvarslinjer kring sina kärnområden och med stöd av amerikanska flygstridskrafter kunde IS relativa styrka minskas under offensiven. Analysen ger slutsatsen att säkerhetsstyrkorna höll viktigare försvarslinjer och knutpunkter och uppträdandet var defensivt trots stöd från flygoperationer. Undantaget var flygoperationer från USA som offensivt bekämpade IS i genomförandet av offensiva uppgifter vilket starkt bidrog till att skifta den relativa styrkan från IS offensiv till säkerhetsstyrkornas försvar. Enstaka offensiva operationer kan identifieras exempelvis i Diyala, Gwer, Sinjar och Kobane där IS trycktes tillbaka. Ramadi utgjorde ett viktigt stridsområde för IS där IS pressade de irakiska säkerhetsstyrkorna hårt. Striderna innebar också att initiativet skiftade fram och tillbaka mellan IS och säkerhetsstyrkorna under ett år och krävde stora resurser från båda sidor. Befolkningens stöd både stärker och försvagar hypotesen och stödet till IS var inte i närheten av strategisk massrekrytering.

Skeendet överensstämmer väl med hur Vego (2008, pp. VII-90) resonerar om kulmination där en defensiv försvarare kan återfå styrka genom att vänta eller försöka bekämpa den offensiva motståndaren så att denne snabbare når kulmination. IS följde å sin sida principen om kontinuitet och anföll tills den positiva kraften var slut. Givet strategiska förutsättningar var IS i egentlig mening tvingad till en rörlig manöverkrigföring för att kunna nå målsättningarna även

om den dränerade stora resurser. Vego menar vidare att den offensive ska bibehålla tempo och tillföra reserver och sekvensera operationerna för att undvika kulmination. Omslaget i relativ styrka på militärstrategisk nivå sker dock inte snabbt för IS, utan en längre period av dödläge uppträder där flera taktiska omslag bygger skiftet av den relativa styrkan. Omslagets utdragna karaktär beror främst på: IS framgångsrika hybridkrigföring, avgörande brister i IS offensiva förmåga mot försvarsoperationer och säkerhetsstyrkornas defensiva fokus.

4.3.4 P4. Kulmination IS

4a) Avbröts pågående krigföring i tid och rum?

IS offensiv startade den 10 juni 2014 och var väl förberedd. Fishman (2016, p. 199) beskriver att IS redan innan offensiven kontrollerade nyckelterräng och band säkerhetsstyrkor i både Syrien och Irak. Med utgångspunkt från IS starkaste fäste Raqqa kan fyra huvudsakliga offensiva riktningar i Irak och Syrien identifieras (Liveuamap.com, 2015; Nassief & Cafarella, 2014; Institute for the study of war, 2015).

Riktning	Område
Operationer längs Tigris	Raqqa- Mosul- Kirkuk- Tikrit- Diyala- Bagdad
Nordväst från Raqqa	Raqqa- Aleppo
Sydväst från Raqqa	Raqqa- Damaskus
Operationer längs Eufrat	Raqqa- Abu Kamal- al-Qaim- Ramadi- Fallujah- Bagdad.

Figur 9. IS offensiva operationsriktningar i Irak och Syrien. Författarens figur.

Utifrån det övergripande händelseförloppet markerar nedanstående tidpunkter, platser och händelseutveckling när IS tappade relativ militär styrka under sina offensiva operationer och kan ses som en kontinuerligt avtagande kraft av offensiv förmåga. Resultatet av omslaget i relativ styrka innebar att IS övergick till försvar och bytte kraftsamlingsriktning. Fortsatta ansträngningar ledde till ökade förluster, tappat tempo eller att IS stridskrafter bands i strider där IS relativa styrka var utjämnad eller skiftade till motståndarens försvar.

Nedanstående händelser markerar identifierade omslag både tidigt och sent i offensiven.

Tidpunkt	Plats	Händelseförlopp
2014, juni	Irak, Bagdad	IS offensiv stoppas upp mot Bagdad i Samarra och Karbala av irakiska säkerhetsstyrkor och shiamilis (Lewis, 2014; BBC News, 2014).
2014, augusti	Irak, Erbil Makmour och Mosuldammen	Kurdiska säkerhetsstyrkor stoppade upp IS offensiv och återtog tidigare försvarslinjer med stöd av amerikanskt flygunderstöd (Cooper, et al., 2014; Nordland & Cooper, 2014).
2014, oktober- januari 2015	Syrien, Kobane	Utdraget anfall mot Kobane som avbröts i slutet av 2014, kurdiska miliser kunde försvara Kobane med stöd av amerikanskt flygunderstöd (McGurk, 2016).
2014, oktober- maj 2015	Irak, Anbar	Utdragen belägring av Ramadi där IS tillfälligt tvingade ut irakiska säkerhetsstyrkor i maj och övergick till försvar. Irakiska säkerhetsstyrkor återtog Ramadi i december 2015. (Patrick Martin, 2015)
2015, maj	Syrien, Raqqa Damaskus	IS expansion mot Damaskus stoppas upp av syriska säkerhetsstyrkor (Aaron & Oula, 2015)

Figur 10: Sammanställning av taktiska omslag i IS krigföring. Författarens figur.

4b) När fortsatt krigföring målsättningarna?

Utifrån IS strategiska målsättning att skapa förutsättningar för och kontrollera ett kalifat omsattes denna målsättning i offensiva operationer och försvarsstrid. De militära målsättningarna att genom en offensiv ta kontroll över kalifatet var en förutsättning för att nå de strategiska målen. McFate (2015, p. 25) sammanfattar resultatet av IS offensiv i Irak enligt följande:

ISIS tog kontroll av 11 städer i de inre och yttre delarna av Irak, inklusive fyra större städer: Mosul, Baiji, Tikrit och Hawija. ISIS erövrade flera militära baser i processen vilket innebar att militär utrustning kunde användas av ISIS för att attackera militära baser i Syrien.

Förutom att offensiven tappade relativ styrka vid omslagspunkterna (fig. 9) menar McFate (2015, p. 25) att IS inte lyckades täppa till luckor i försvaret kring: Baiji, Tikrit, Sinjar, Hasaaka och Kobane. IS lyckas inte heller uppnå någon ytterligare offensiv förmåga. Två bidragande orsaker var tillgången på medel och motståndarnas ökande militära styrka. IS får problem att försvara offensivens resultat med början på sommaren 2015 där fortsatt krigföring inte övervann försvarslinjernas styrka och ledde till ökade förluster, som Kobane särskilt visar. När den relativa styrkan utjämnades mellan IS och dess motståndare fortsatte IS den offensiva krigföringen. Detta ledde inte till större resultat utan fortsatte IS i en negativ trend med avtagande relativ styrka. Utvecklingen kan liknas med det Vego (2008, pp. VII-83) menar uppstår i samband med kulmination, att framgång inte kan skapas genom fortsatta militära operationer.

4c) Sker en tillbakagång i krigföringens form i tid och rum?

Mellan 2010 och 2014 sker en tilltagande ökning och expansion av IS organisation och krigföringens form utvecklas. IS anpassade enligt Mcfate (2015, pp. 10-16, 23) krigföringen för att nå framgång och kombinerade konventionell krigföring, gerillakrigföring och terrorism. Manöverkrigföring bidrog till lokal överlägsenhet då motståndarna ofta uppträdde statistiskt. I respektive offensiv riktning övergick IS till att konsolidera och försvara kalifatet. Den relativa styrkan i offensiven upphörde stegvis mellan 2014 och 2015 och offensiven övergick till försvar. Tillbakagången var senare i hållande där indikationer tidigt observerades av Knights & Mello (2015, pp. 2-3) som pekar på att IS förlorade alla strider i Irak mellan juni 2014 och april 2015 där Irakiska eller kurdiska säkerhetsstyrkor varit välutrustade och målinriktade. IS fick problem att försvara offensivens resultat och efter 2015 i maj är den offensiva trenden bruten och intensiteten i IS krigföring visar på en successiv tillbakagång.

P4. Hypotesvärdering – Kulmination IS

Hypotesen försvagas av att krigföringen balanserades och bibehöll relativ styrka gentemot sina motståndare före 2014.

Hypotesen stärks av en avstannad offensiv och omslag i tid och rum i offensivens fyra riktningar. Någon observerbar större offensiv från IS kan inte identifieras efter maj 2015 som kunde skapa en offensiv kraft på ett större plan, även om taktiska framgångar kan identifieras både i Irak och Syrien. Ingen expansion av områden mer än vissa taktiska justeringar kan identifieras. Den offensiva kulminationen utgjordes av flera taktiska omslagspunkter i IS operationsriktningar. Det ligger visserligen i anfallets natur att den avstannar och att kraften ebbar ut men hur det sker ska vara kontrollerat ske efter målsättningarna är uppnådda. Vego (2008, pp. VII-75) klarlägger att om anfallet eller offensiven har använt för mycket kraft sker ett omslag som är allvarligt och riskerar att få avsevärda följdverkningar om striden fortgår. IS utropade ett kalifat och lyckades med få resurser skapa stora resultat men givet att IS fortsatte krigföringen med otillräckliga medel efter offensivens kulmination medförde detta det som Clausewitz (2006, p. 535) menar är motgången bortom omslaget då inte offensivens framgångar kunde omsättas till seger. Galula (2006, p. 39) menar också att fredsförhandlingar ska ingås om gerillaaktören har mer att vinna på detta än att fortsätta krigföringen. IS fortsatte krigföringen bortom kulminationspunkten.

4.3.5 Sammanfattning av analysen för IS offensiv 2010–2016

Även denna analys visar att mekanismens delar och helhet är närvarande mellan upprorsbekämpning och motgången. Analysen av IS mellan 2010 och 2016 har visat att svagheter i säkerhetsstyrkornas upprorsbekämpning medgav att IS kunde återta relativ styrka i sin krigföring och utvecklade en högre form av krigföring vilket lade grunden till offensiven i Irak och Syrien 2014. Skillnaden i krigföringsförmåga mellan IS och aktörer skapade stora fördelar för IS men stora ytor, motståndares försvarslinjer och flygunderstöd bidrog till att den relativa styrkan i offensiven skiftade motståndarnas fördel. IS krigföring, som påverkades av både militära och religiösa motiv, överansträngdes och terrorism bidrog till ökat militärt motstånd. IS återtog inte relativ styrka i offensiven. Motståndarnas brister i krigföringsförmåga medgav dock ett långsamt skifte i relativ styrka och skapade en utdragen period av osäkerhet innan den offensiva kraften kulminerade. IS lyckades inte generera tillräckligt militär styrka för att matcha det ökade militära motståndet och en tillbakagång i den doktrinära utvecklingen påbörjades efter offensiven kulminerat 2015.

4.4 Sammanfattning av resultat

4.4.1 Kulminationsmekanismens närvaro i AQI och IS krigföring

I nedanstående sammanställning av kulminationsmekanismen redovisas stöd för hypotesernas och mekanismens sammantagna närvaro i de båda fallen.

Hypotes	J / N	Hypotesvärdering AQI	J / N	Hypotesvärdering IS
P1 Militär styrka	J	Före 2006 försvagas hypotesen av att AQI utvecklade organisationen och kunde ersätta förluster under intensiv gerillakrigföring. Hypotesen stärks och är närvarande från hösten 2006 i Anbar då militär styrka begränsade AQI att bibehålla relativ styrka i gerillakrigföringen. Hypotesen försvagas av kvarstående nätverk i Syrien och Irak samt kvarvarande terrorkapacitet.	J	Hypotesen försvagas avsevärt före augusti 2014 då IS militära styrka var tillräcklig för att utveckla IS krigföringsform till offensiva operationer. Hypotesen stärks av relationen mellan rum och stridskrafternas storlek, rekrytering och avsaknaden av skydd och tillgänglighet på tyngre offensiva vapensystem. Hypotesen försvagas av IS taktiska framgångar i Ramadi och Palmyra i maj 2015 men stärks därefter på grund av uteblivna offensiva resultat.
P2 Krigföring	J	Hypotesen får stöd från hösten 2006 då långsiktiga effekter av AQI konkurrerande målsättningar och negativa effekter av krigföringens operativa koncept. Vidare förstärktes överansträngningen av ett bibehållen högt taktiskt tempo med begränsade medel och en minskad attraktionskraft.	J	Hypotesen försvagas avsevärt under IS expansiva period fram till offensiven 2014 då krigföringen var i balans mellan mål och medel. Hypotesen stärks av en hög målsättning och antalet operationslinjer som tillgängliga medel inte kunde försörja. Stridsekonomi och ideologisk påverkan bidrog till överansträngningen.
P3 Aktörers påverkan	J	Hypotesen får stöd från början av 2007. Före denna tidpunkt var aktörers påverkan otillräcklig och hypotesen försvagas. När säkerhetsstyrkorna genomförde gemensamma operationer tillsammans med klanmiliser skiftade den relativ styrka till upprorsbekämpningens fördel.	J	Hypotesen försvagas avsevärt av säkerhetsstyrkornas begränsade påverkan på IS före 2014, där inbördeskrig i Syrien och ineffektiva säkerhetsoperationer i Irak skapade utrymme för IS. Hypotesen försvagas även av långsam respons och uteblivna offensiva operationer mot IS offensiv. Hypotesen stärks av defensiva försvarslinjer och flygoperationer som bröt IS offensiva anfallskraft.
P4 Kulmination	J	Hypotesen försvagas avsevärt före 2006 då bibehållen styrka och expansion kan identifieras i gerillakrigföringen. Hypotesen stärks av att AQI krigföring avbryts och tappar i intensitet samt att förändringen var bestående. En tillbakagång i krigföringens form sker av AQI styrka i tid och rum kopplat till upprorsbekämpningens operationer och befolkningsstöd.	J	Hypotesen stärks av en avstannad offensiv och att IS inte uppvisar en offensiv relativ styrka efter maj 2015. Den sammanvägda kulminationen på operativ/militärstrategisk nivå påverkades av en serie taktiska omslagpunkter där den offensiva kraften ebbede ut. IS fortsatta krigföring ledde således inte till ytterligare framgång och en tillbakagång i krigföringens form startade.

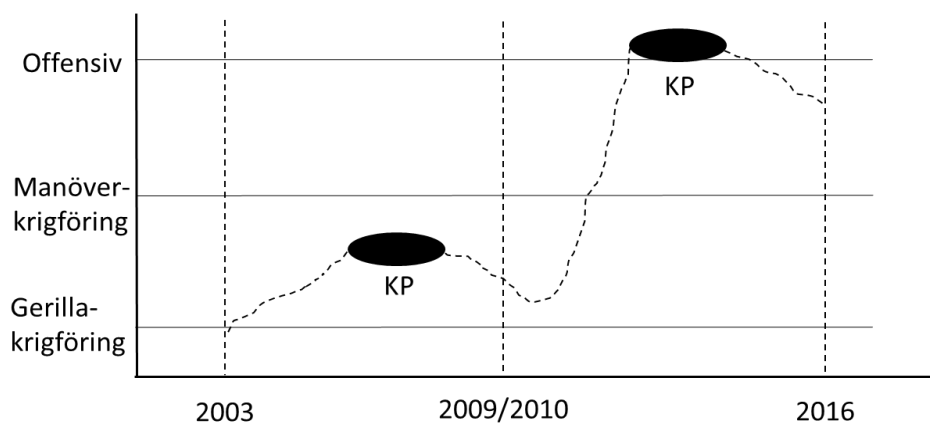
Figur 11. Sammanställning hypotesernas närvaro. J=Ja och N=Nej.

Som tidigare nämnts ska inte mekanismens närvaro eller enstaka hypoteser jämföras mellan fall utan ställs upp för att visualisera respektive falls närvaro av kulminationsmekanismens delar.

Analysen har visat att kulminationsmekanismen helhet och dess delar existerar och är närvarande mellan upprorsbekämpning (X) och en motgång(Y) i krigföringen för AQI och IS. I analysen av de båda fallen framgår det att kulminationsmekanismen är närvarande och dess hypoteser överför relativ styrka och leder till en motgång. Hypotesernas tyngd i respektive fall verkar variera i betydelse och över tid vilket är naturligt då krig är en komplex process.

4.4.2 Stöd för de teoretiska propositionerna

Analysen sammanlagda resultat för båda fallen stödjer till del de teoretiska propositionerna och visualiseras i nedanstående figur där kulminationsmekanismen identifieras vara närvarande i krigföringen mellan AQI och IS och dess motståndare. I samband med att kulminationsmekanismen är närvarande efterföljs motgången av en tillbakagång i den doktrinära utvecklingen. Figuren visar närvaro av kulminationsmekanismen och den doktrinära utvecklingen i respektive fall och över tid.

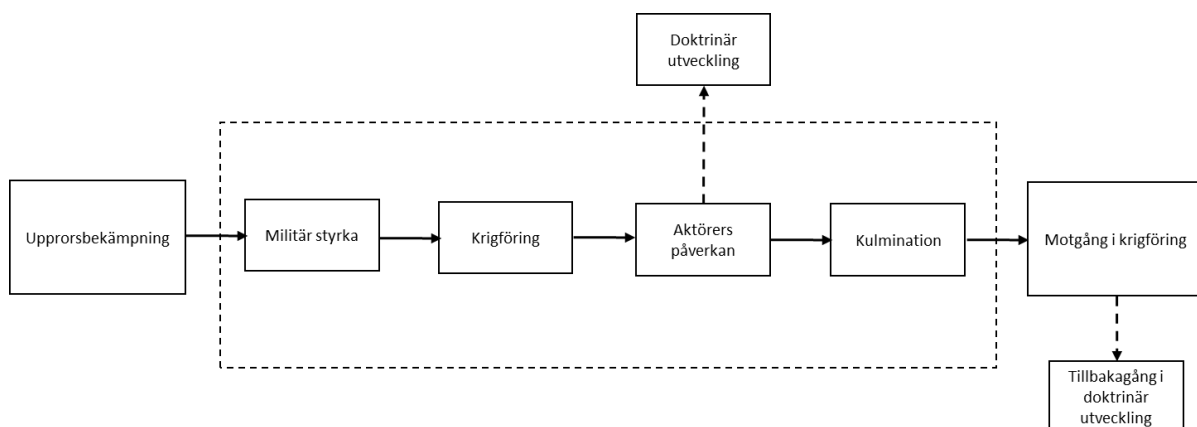
Figur 13. Visualisering av de identifierade kulminationspunkterna i gerillakrigföringen och offensiven vilket utgår från Galulas tre steg i gerillakrigföringens utveckling. KP= Kulminationspunkt. (Författarens figur).

Gerillaaktörens relativa styrka påverkades av förutsättningarna skapa och använda militär styrka, att krigföringen överansträngdes samt att aktörernas påverkan sammantaget ledde till kulmination i krigföringen. Kulminationsprocessen på operativ/militärstrategisk nivå var i båda fallen utdragen i tid och bestod av flera taktiska omslag som dränerade förmågan att uppnå relativa styrkan i krigföringen som fick avbrytas i tid och rum. Noterbart är att krigföringen nådde kulmination en gång och då AQI eller IS inte kunde generera ny relativ styrka blev avbrottet i krigföringen bestående och ett trendskitte till en tillbakagång i den doktrinära

utvecklingen inleddes, vilket kan observeras efter kulminationpunkten i AQI gerillakrigföring och IS offensiv.

De teoretiska propositionernas från kapitel 3.1.5 får till del stöd i analysen. När AQI och IS doktrinära utveckling expanderat har detta skett i takt med en militär styrkeuppbyggnad och skapat relativ styrka i pågående krigföring. Kulmination i krigföringen föregick en tillbakagång i krigföringens form och utveckling för både AQI och IS. När kulmination skedde i krigföringens förstärktes dess effekter av att både AQI och IS fortsatte krigföringen. Varken AQI eller IS återtog iniativet under pågående krigföring vilket ledde till en tillbakagång i den doktrinära utvecklingen. Kulminationsmekanismen har inte kunnat förklara längden i tillbakagången men väl dess inledning och har markerat trendsiftet för en tillbakagång i AQI och IS doktrinära utveckling.

Den kausala kedjan har till del visat sig överensstämma med analysen. Krigföringsprocessen är inte en linjär process och flera feedback kopplingar har skett mellan mekanismens delar i den kausala kedjan vilket kan accepteras då slutresultatet omhändertar dessa. Förutom att motgången manifesterats genom ett avbrott i krigföringen och leder till tillbakagång i den doktrinära utvecklingen har analysen har även observerat en länk som markerar den rivaliserande delen i de teoretiska propositionerna: att relativ styrka i krigföringen är nödvändig för att nå en högre doktrinär utveckling. Kulminationsmekanismen har inte heller funnits närvarande i sin helhet i den empiriska analysen då doktrinär utveckling skett vilket stärker kulminationsmodellen. Detta är ett tentativt resultat och inte undersökningens huvudsyfte men är ett intressant fynd och redovisas likväl, se figur 12.

Figur 12. Mekanismens kausala kedja med identifierad länk till doktrinär utveckling.

4.5 Svar på forskningsfrågan

Syftet med undersökning var att pröva om den formulerade kulminationsmodellen får stöd och kan bidra till att förklara hur upprorsbekämpning leder till en motgång och tillbakagång i gerillaaktörens krigföring. Undersökningens forskningsfråga löd enligt följande:

Hur kan undersökningens formulerade kulminationsmodell bidra till att förklara hur upprorsbekämpning leder till en motgång i gerillaaktörens krigföring?

Kulminationsmodellen visar att den bidrar till att förklara hur upprorsbekämpningen leder till en motgång i gerillaaktörens krigföring genom att: Kulminationsmekanismen är närvarande och att den kausala kraften relativ styrka kan följas genom kulminationsmekanismens hypoteser, de teoretiska propositionerna till del får stöd och att kulminationsmodellen har med stöd från Galula och Vegos teorier kunnat förklara det empiriska utfallet.

Kulminationsmekanismen är närvarande och den kausala kraften relativ styrka avtog i de båda fallens krigföring och ledde till en kulminationspunkt som fick allvarliga konsekvenser i AQI gerillakrigföring och i IS offensiv. Den linjära kausala kedjan är mer komplex än den ger visuellt uttryck för och flera feedback-kopplingar har identifierats mellan hypoteserna under krigföringsprocessen. En observerad tentativ länk till doktrinär utveckling identifierades i båda fallen och kan komplettera den kausala modellen. De teoretiska propositionerna stöds till del och resultatet visar att kulmination i krigföringen leder till en motgång i krigföringen och en tillbakagång av gerillaaktörens doktrinära utveckling. Kulminationsmekanismen kan dock endast kopplas till tillbakagångens inledande skede.

Galulas och Vegos teorier har inte identifierats vara motstridiga under analysen utan kompletterat varandra. När gerillaaktörens krigföring uppvisar relativ styrka och frånvaro av kulminationsmekanismen har även en doktrinär utveckling skett vilket är i linje med Galulas teorier och vilket stärker kulminationsmodellen. Generaliserbarheten för kulminationsbegreppet diskuteras vidare i kap 5. Utifrån resultatet av undersökningen kan följande preliminära generalisering uttryckas:

Kulmination i tid och rum i pågående gerillakrigföring får allvarliga följder för en gerillaaktör som förlitar sig på militär framgång. Vid närvaro av kulminationsmekanismen i krigföringsprocessen sker ett omslag i relativ styrka och upprorsbekämpningen blir överlägsen och resulterar i en motgång i gerillaaktörens pågående krigföring. Konsekvenserna kan bli allvarliga och leda till en doktrinär tillbakagång i gerillaaktörens utveckling. Kulminationsmekanismens närvaro bidrar till att identifiera en utgångspunkt för ett negativt trendskifte i gerillaaktörens krigföring.

Kulminationsmodellen kompletterar Galulas teorier genom att bidra till att förklara hur upprorsbekämpningen leder till en motgång i krigföringen för en gerillaaktör. Undersökningen resultat indikerar att generaliseringen av kulminationsbegreppet kan utökas att omfatta gerillakrigföring inom liknande kontext som undersökningen. Sammantaget uppfyller detta undersökningens syfte och svarar på undersökningens frågeställning.

5 Resultatdiskussion

Sammanfattningsvis har undersökningens syfte och frågeställning besvarats genom kulminationsmodellens empiriska prövning. Undersökningens huvudsakliga bidrag utgörs av den prövade deduktiva kulminationsmodellen som indikerar en ökad generaliserbarhet för kulminationsbegreppet och kompletterar Galulas teoribildning om upprorsbekämpning. Kulminationsmodellen bidrar till att förklara en motgång i gerillakrigföringen genom att kulminationsmekanismen var närvarande och att de teoretiska propositionerna får stöd. Resultaten kan dock endast anses preliminära givet undersökningens forskningsdesign. Resultatet av undersökningen behöver diskuteras och en diskussion följer avseende resultatet, forskningsdesignen och förslag till framtida forskning.

5.1 Diskussion avseende resultat och forskningsdesign

Undersökningen utgick från det vetenskapliga problemet att att kulmination är ett allvarligt tillstånd och att generaliseringen av kulmination borde kunna ökas till att även omfatta fall i en upprorskontext. Undersökningen har visat på två fall där undersökningens deduktiva framtagna kulminationsmodell är närvarande och bidrar till att förklara hur upprorsbekämpning leder till en motgång i gerillakrigföringen. Undersökningens centrala bidrag är kulminationsmodellen som ger en förklaring hur upprorsbekämpningen ledde till en motgång i krigföringen och inledde en tillbakagång i den doktrinära utvecklingen för både AQI och IS.

Kulminationsmekanismen har visat sig vara närvarande i AQI gerillakrigföring och IS offensiv. Genom kulminationsmekanismens delar militär styrka, krigföring och aktöres påverkan samt kulmination har den kausala kraften relativ styrka kunnat följas i AQI och IS krigföring. Kulminationsmekanismen har pekat ut ett område i tid, rum i respektive fall där ett omslag i relativ styrka sker mellan motståndare. Kulminationsmodellen har en logiskt stark koppling från upprorsbekämpningen, mekanismen och motgången i krigföringen. Den logiska kopplingen mellan mekanismen och tillbakagången i den doktrinära utvecklingen är dock svagare och räckvidden för kulminationsmodellen består snarare i att peka ut en vändpunkt i krigföringen än att peka på en ihållande tillbakagång i den doktrinära utvecklingen och ännu mindre att peka mot en seger.

Att överföra stridsförlopp till en empirisk undersökning är en komplex uppgift och resultatet av undersökningen är behäftad med vissa svagheter som behöver uppmärksammas.

AQI gerillakrigföring och IS offensiv kan anses utgöra två typiska fall av gerillakrigföring. Det metodologiska valet att genomföra en fallstudie innebar begränsade möjligheterna till en generalisering av resultatet. Detta var dock nödvändigt för att analysen skulle nå tillräckligt djupt. Valet av processpåring har möjliggjort att gå djupare än kausal korrelation och undersöka en kausal mekanism inom två fall. Den uttryckta preliminära generaliseringen i kapitel 4.5 kan göras till liknande fall och kontext. Då kulminationsmodellen replikerat resultatet i två fall stärks slutsatserna.

Även om kulminationsmodellen fått stöd och resultatet har replikerats i två fall innebär inte resultatet är giltigt i alla andra fall, generaliserbarheten är inledningsvis låg. Låg generaliserbarhet är dock inte en specifik svaghet för denna undersökning utan påverkar de flesta fallstudier. En deduktiv ansats i operationaliseringen och hypotesernas koppling till empiri tillsammans med noggrannhet i att mäta och utesluta slumpartade fel har bidragit till en god intern validitet. Närvaron av oobserverade faktorer eller spuriösa samband kan inte helt uteslutas även om processpåringen medgett att sortera bort irrelevanta observationer. Specifikationerna i operationaliseringen har haft ett relativa inslag som krävt ett kvalitativt resonemang där argument öppet och systematiskt redovisats.

Undersökningens val av teorier var framgångsrikt då både Vego och Galulas teorier visade sig vara tillräckligt utvecklade för att stödja processpåring och gav ett intressant resultat. Fallen passade de valda teorierna det strategiska valet av fall medgav en prövning av kulminationsmekanismen. Kritik kan riktas mot att undersökningens omfattning inte medgav att kulminationsmodellen kunde prövas mot rivaliserande teorier. Då rivaliserande teorier inte ställdes mot modellen ska inte undersökningens resultat tolkas som om kulminationsmekanismen ensam är närvarande utan snarare kompletterar andra möjliga förklaringar.

Kulminationsmodellen är undersökningens huvudsakliga bidrag till forskningen. Modellen bidrar till att öka kulminationsbegreppets generaliserbarhet och kompletterar Galulas teoribildning. Ur ett militärpraktiskt perspektiv har undersökningen visat att kulmination utgör

ett begrepp som passar för analys av gerillakrigföring. Kulmination i gerillakrigföringen hade sannolikt överensstämt bättre som förklaring för AQI tillbakagång 2007 än att beskriva skeendet som om de var taktiskt bekämpade vilket anspelar på ett allvarligare och mer permanent tillstånd.

5.2 Framtida forskning

Framtida forskning bör inriktas mot att utmana de svagheter som uppstått i undersökningen och försöka öka generaliserbarheten för modellen. Genom att pröva kulminationsmodellen mot rivaliserande teorier eller hypoteser kan modellens förklaringskraft stärkas eller försvagas och utvecklas. Framtida forskning kan med fördel även öka generaliserbarheten genom att undersöka kritiska fall och minst sannolika fall och därmed skapa gränser för generaliserbarheten till fall där kulmination kan anses kunna förklara gerillakrigföring. Med en ambition att fördjupa operationaliseringen och utveckla kulminationsmodellens generalisering skulle modellen även kunna utgöra en grund för teoriutvecklande studier. En ytterligare intressant vinkling är att undersöka om kulminationsmodellen kan förklara pågående fall och inte bara förklara fall där resultatet är känt. Då skulle kulminationsmodellen och dess processpåring kunna peka mot prognosticerade resultat. Sammantaget ökar ovanstående förslag generaliserbarheten för konceptet kulmination inom ramen för gerillakrigföring.

6 Litteraturförteckning

6.1 Litteratur

- Beach, D. & Pedersen, R. B., 2016. *Process- Tracing Methods: Foundations and guidelines*. 4 red. Michigan: University of Michigan Press.
- Bryman, A., 2008. *Samhällsvetenskapliga traditioner*. 2:8 red. Stockholm: Liber.
- Chehab, Z., 2005. *Inside the resistance: The Iraqi insurgency and the future of the middle east*. 1:a red. New York: Nation books Avalon publishing group.
- Clausewitz, C. v., 2006. *Om kriget*. 3:e red. Stockholm: Bonnier.
- Clausewitz, C. v., 2015. *On Small War*. 1 red. New York: Oxford University Press.
- Connable, B. & Libicki, M. C., 2010. *How insurgencies end*. Santa Monica: Rand Corp.
- Descombe, M., 2017. *Forskningshandboken*. 3:e red. Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, P. o.a., 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:1 red. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Fishman, B., 2016. *The Master Plan : ISIS, Al-Qaeda, and the Jihadi Strategy for Final Victory*. 1 red. Cumberland: Yale University Press.
- Fussel, C., 2017. *One mission*. 1 red. Oklahoma: CPI Group.
- Galula, D., 2006. *Counterinsurgency warfare*. London: Praeger Security International.
- Griffin, M., 2016. *Islamic State : Rewriting History*. 1:a red. London: Pluto Press.
- Handel, M. I., 2001. *Masters of war*. third red. Oxon: Routledge.
- Hashim, A. S., 2006. *Insurgency and Counter-Insurgency in Iraq*. New York: Cornell University press.
- Hashim, A. S., 2018. *The Caliphate at war*. 1:a red. New York: Oxford University Press.
- Malkasian, C., 2017. *Illusions of victory: The Anbar awakening and the rise of the islamic state*. 1:a red. New York: Oxford University Press.
- Swamy, N., 2010. *The tiger Vanquished: LTTE's story*. 1:a red. Carlifornien: Sage Publications.
- U.S.Army & Marine Corps, 2007. *Counterinsurgency Field Manual*. 3-33-5 red. Chicago: The University of Chicago.
- Vego, M., 2008. *Joint Operational Warfare: Theory and practice*. Stockholm: National Defense College.
- Weiss, M. & Hassan, H., 2016. *ISIS Inside the army of Terror*. 2:a red. New York: Regan Arts.
- Vinci, A., 2009. *Armed Groups and the balance of power*. New York: Taylor and Francis.
- Yin, R. K., 2006. *fallstudier: Design och genomförande*. 1:5 red. Malmö: Liber.
- Yin, R. K., 2018. *Case study research and applications design end methods*. 6:e red. London: Sage.
- Zedong, M., 2010. *The Red Book of Guerilla Warfare*. 1 red. El Paso: El Paso Norte Press.
- Zi, S., 2015. *Sun Zis krigskonst*. Stockholm: Santérus academic Press.

6.2 Rapporter och artiklar

- Adamsky, D., 2009. Jihadi Operational Art: The coming wave of Jihadi strategic studies,. *Studies in Conflict & amp; Terrorism*, Volym 33:1, pp. 1-19.
- Arrequin- Toft, I., 2001. How the weak win wars. *International security*, 26(1), pp. 93-128.
- Baker, J. A. Baker, James A.; Hamilton, Lee h.; Eagleburger, Lawrence S; Jordan, Vernon E.; Edwin Meese, Sandra Day O`Connor; Panetta, Leon E.; Perry, William J.;

- Robb, Charles S.; Simpson, Alan K., 2006. *The Iraq Study Group Report*. 1 red. New York: Vintage Books.
- Bildtgård, T. & Tielman, S., 2017. Hur man gör litteraturöversikter.
- Benjamin, D. J., 1986. *Prerequisite for Victory: The Discovery of the Culminating Point*, Fort Leavenworth: School of Advanced Military studies U.S. Army Command and General Staff College.
- Biddle, S., Freedman, J. A. & Shapiro, J., 2012. Testing the Surge. *International security*, 37(1), pp. 7-40.
- Blomqvist, H., 2018. *Gerillans defensiva kulmination- En tvåfallsstudie av LTTE och Daesh*, Stockholm: Försvarshögskolan.
- Creveld, M. V., 2002. The transformation of war revisited. *Small wars and insurgencies*, Volym 13:2, pp. 3-15.
- Fishman, B., 2009. *Dysfunction and Decline: Lessons learned from Inside Al Qaida in Iraq*, New York: Combating Terrorism Center at West Point.
- George, A. L. & Bennet, A., 2005. *Case studies and Theory development in the social studies*. Cambridge: MIT Press.
- Gray, C., 2003. Why strategy is difficult. *Joint Force Quarterly*, Volym 34, pp. 80-86.
- Hashim, A. S., 2016. The Caliphate at War: Ideology, War Fighting and State-Formation. *Middle East Policy*, XXIII(1), pp. 42-58.
- Johnson, D. E. Johnson, David E.; Schaefer, Agnes Gereben; Allen, Brenna; Cohen, Raphael S.; Gentile, Gian; Hoobler, James; Schwille, Michael; Sollinger, Jerry M.; Zeigler, Sean M., 2019. *The U.S. Army and the Battle for Baghdad Lessons Learned—And Still to Be Learned*, Santa Monica: Rand.
- Kepel, G., 2010. The Origins and development of the jihadist movement: from anti-communism to terrorism. *Asian Affairs*, 34(2), pp. 91-108.
- Kinross, S., 2004. Clausewitz and low intensity conflict. *Journal of strategic studies*, Volym 27:1, pp. 35-58.
- Kirchback, P. v., 1989. *Clausewitz and the culmination point of victory*, Carlisle: U.S. Army War Collage.
- Kirdar, M. J., 2017. *AL QAEDA IN IRAQ*, Washington DC.: CSIS.
- Knights, M., 2014. ISIL's Political-Military Power in Iraq. *CTC Sentinel*, 7(8), pp. 1-7.
- Knights, M. & Mello, A., 2015. The Cult of the Offensive: The Islamic State on Defense. *CTC Sentinel*, 8(4), pp. 1-7.
- Lia, B., 2008. Doctrines for Jihadis Terrorist training. *Terrorism and political violence*, Volym 20:4, pp. 518-542.
- Lia, B., 2016. Jihadism in the Arab world after 2011: Explaining its expansion. *Middle East Policy*, XXIII(4), pp. 1-18.
- Mahoney, J., 2012. The Logic of Process Tracing Tests in the Social Science. *Sociological Methods & Research*, 41(4), pp. 570-597.
- Moore, R., 2012. a Journal of the Center for complex Operations. *National Defense University Press*, 2(4), pp. 149-152.
- Pirnie, B. R. & O'Connel, E., 2008. *Counterinsurgency in Iraq 2003-2006*, Santa Monica: RAND Corporation.
- Schroden, J. J., 2009. Measures for Security in a Counterinsurgency. *Journal of Strategic studies*.32:5, 715-744
- Schuster, D. J., 1995. *Achieving Victory In Peace Operations: An Application for Clausewitz's Theory On Culmination*, Fort Laevenworth: School of advanced Military Studies United States Army Command and General Staff College.

- Sveriges Universitet och högskoleförbund, 1997. *Något om tankarna bakom det bifogade förslaget med "Riktlinjer för hanteringen vid universitet och högskolor av frågor om vetenskaplig ohederlighet"*, u.o.: Sveriges Universitet och högskoleförbund.
- Ucko, D., 2014. Critics gone wild: Counterinsurgency as the root of all evil. *Small wars & Insurgencies*, Volym 25:1, pp. 161-179.
- Vego, M., 2008. Operational Overreach and the Culmination point. *National Defense University press*, pp. 100-106.
- Whiteside, C., 2016. The Islamic state and the return of the Revolutionary Warfare. *Small wars and insurgencies*, 27(5), pp. 743-776.
- Vylius, L. M., 2009. *Forest Brothers 1945: The culmination of the Lithuanian Partisan movement*, Quantico: United states Marine Corps

6.3 Elektroniska källor

- Aaron, Z. Y. & Oula, A. A., 2015. *The Islamic State in Southern Syria*.
<https://ctc.usma.edu/the-islamic-state-in-southern-syria/> (Hämtad:2020-04-16).
- Ahmed, F., 2008. *Backgrounder #23 Sons of Iraq and Awakening Forces*.
<http://www.understandingwar.org/sites/default/files/reports/Backgrounder>
(Hämtad:2020-04-15).
- Anon., 2007. *President's Adress to the Nation*.
<https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2007/01/20070110-7.html> (Hämtad:2020-04-12).
- BBC News, 2014. *Iraq conflict: Shia cleric Sistani issues call to arms*.
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-27834462> (Hämtad:2020-03-13).
- BBC News, 2014. *Iraqi troops 'repel militant attack on Samarra'*.
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-27719929> (Hämtad:2020-04-18).
- BBC News, 2013. *Iraqi Sunni protest clashes in Hawija leave many dead*.
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-22261422> (Hämtad:2020-04-16).
- BBC News, 2014. *Iraq formally asks US to launch air strikes against rebels*.
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-27905849> (Hämtad:2020-04-19).
- Cooper, H., 2007. *Saudis' Role in Iraq Frustrates U.S. Officials*.
<https://www.nytimes.com/2007/07/27/world/middleeast/27saudi.html>
(Hämtad:2020-04-07).
- Cooper, H., Landler, M. & Ahmed, A., 2014. *Troops in Iraq Rout Sunni Militants From a Key Dam*. <https://www.nytimes.com/2014/08/19/world/middleeast/iraq-mosul-dam.html> (Hämtad:2020-04-03).
- Glenn, C., 2016. *ISIS Losses By the Numbers*.
<https://www.wilsoncenter.org/article/isis-losses-the-numbers>
(Hämtad:2020-03-19).
- Gordon, M. R. & Schmitt, E., 2015. *U.S. and Iraqi Forces Take Offensive Against ISIS on Several fronts*. <https://www.nytimes.com/2015/10/20/world/middleeast/us-and-iraq-pursuing-isis-on-several-fronts.html?ribbon-a> (Hämtad:2020-03-15).
- Grant, R., 2018. *The siege of Kobane*.
<https://www.airforcemag.com/article/the-siege-of-kobani/>
(Hämtad:2020-04-18).
- Gurcan, M., 2014. *How to defeat Islamic State's war machine*.
<https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/10/turkey-syria-how-to-defat-isis.html> (Hämtad:2020-04-30).

- Hamilton, E., 2008. *Backgrounder #21 Developments Fighting Al Qaeda in Iraq*.
<http://www.understandingwar.org/sites/default/files/reports/Devolpments%20Fighting%20Al%20Qaeda%20in%20Iraq.pdf> (Hämtad:2020-04-21).
- Hamilton, E., 2008. *The fight for Mosul*.
<http://www.understandingwar.org/sites/default/files/reports/Iraq%20Report%208.pdf> (Hämtad:2020-04-14).
- Hawramy, F. & Beaumont, P., 2014. *Iraqi Kurdish forces retake Kirkuk as Isis sets its sights on Bagdad*.
<https://www.theguardian.com/world/2014/jun/12/iraq-isis-kirkuk-baghdad-kurdish-government> (Hämtad:2020-04-18).
- Institute for the study of war, 2015. <http://www.understandingwar.org>.
<http://www.understandingwar.org/sites/default/files/July%208%2C%202015%20Sanctuary%20Map.pdf> (Hämtad:2020-04-15).
- Kagan, K., Cochrane, M. & Hamilton, E., 2008. *Iraq Situation Report*.
<http://www.understandingwar.org/backgrounder/iraq-situation-report> (Hämtad:2020-04-10).
- Katzman, K., 2008. *CRS Report for Congress: Al Qaeda in Iraq: Assessment and Outside Links*. <https://fas.org/sgp/crs/terror/RL32217.pdf> (Hämtad:2020-05-01)
- Knickmeyer, E. & Ibrahim, K., 2006. *Bombing Shatters Mosque In Iraq*.
<https://www.washingtonpost.com/wpdyn/content/article/2006/02/22/AR2006022200454.html> (Hämtad:2020-04-08).
- Layton, P., 2015. *How Sri Lanka Won the War: Lessons in strategy from an overlooked victory*. <https://thediplomat.com/2015/04/how-sri-lanka-won-the-war/> (Hämtad:2020-03-13).
- Lewis, J. D., 2014. *ISIS Battle Plan for Baghdad*.
<http://www.understandingwar.org/backgrounder/isis-battle-plan-baghdad> (Hämtad:2020-04-14).
- Liveuamap.com, 2015. *isis.liveuamap.com*, McLean: Live Universal Awareness Map.
- McFate, J. L., 2015. *The Isis Defense in Iraq and Syria: Countering an adaptive enemy*.
<http://www.understandingwar.org/sites/default/files/ISIS%20Defense%20in%20Iraq%20and%20Syria%20--%20Standard.pdf> (Hämtad:2020-03-20).
- McFate, J. L., 2015. *The Islamic state digs in*.
<https://ctc.usma.edu/the-islamic-state-digs-in/> (Hämtad:2020-04-20).
- McGurk, B., 2016. *From Iraq and Syria to Libya and Beyond: The Evolving ISIL threat*.
<https://foreignaffairs.house.gov/2016/2/iraq-and-syria-libya-and-beyond-evolving-isil-threat> (Hämtad:2020-04-20).
- Nassief, I. & Cafarella, J., 2014. *ISIS's Offensive In Syria Shows That U.S. Airstrikes Have Not Blunted Momentum*.
<http://www.understandingwar.org/isis%E2%80%99s-offensive-syria-shows-us-airstrikes-have-not-blunted-momentum> (Hämtad:2020-04-20).
- Nordland, R., 2009. *Exceptions to Iraq Deadline Are Proposed*.
<https://www.nytimes.com/2009/04/27/world/middleeast/27withdraw.html> (Hämtad:2020-04-30).
- Nordland, R. & Cooper, H., 2014. *Capitalizing on U.S. Bombing, Kurds Retake Iraqi Towns*.
<https://www.nytimes.com/2014/08/11/world/middleeast> (Hämtad:2020-04-15).
- O'Hanlon, M. & Livingston, I., 2012. *Iraq Index: Tracking Variables of Reconstruction & Security in Iraq*.
<https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/index201207.pdf> (Hämtad:2020-05-14).

- Patrick Martin, G. C. J. L. M., 2015. *ISIS Captures Ramadi*.
<http://www.understandingwar.org/sites/default/files/ISIS%20Captures%20Ramadi%20--%20May%202015.pdf> (Hämtad:2020-03-13).
- Perry, T., 2014. *Islamic State recruits at record pace in Syria: monitor*.
<https://www.reuters.com/article/us-syria-crisis-islamicstate/islamic-state-recruits-at-record-pace-in-syria-monitor-idUSKBN0GJ0W>
(Hämtad:2020-04-15).
- Pollack, K. M., 2014. *Iraq: Understanding the ISIS Offensive Against the Kurds*.
<https://www.brookings.edu/blog/markaz/2014/08/11/iraq-understanding-the-isis-offensive-against-the-kurds/> (Hämtad:2020-04-19).
- Reuter, V. C., 2015. *Secret Files Reveal the Structure of Islamic State*.
<https://www.spiegel.de/international/world/islamic-state-files-show-structure-of-islamist-terror-group-a-1029274.html> (Hämtad:2020-04-17).
- Roberts, D., Chulov, M. & Borger, J., 2014. *Obama authorises air strikes on Isis to help Iraqis besieged on mountain*.
<https://www.theguardian.com/world/2014/aug/08/obama-authorises-iraq-air-strik> (Hämtad:2020-03-02).
- Sörbö, G. o.a., 2011. *Evaluation of Norwegian peace efforts in Sri Lanka, 1997-2009*.
<https://norad.no/globalassets/import-2162015-80434-am/www.norad.no-ny/filarkiv/vedlegg-til-publikasjoner/pawns-og-peace-evaluation-of-norwegian-peace-efforts-in-sri-lanka-1997-2009.pdf> (Hämtad:2020-02-04).
- The surge- The untold story*. 2009. [Film] Regi av Bruce Van Dusen. USA: The Institute for the study of war. https://www.youtube.com/watch?v=rSb5l_Rco24
(Hämtad 2020-03-10).
- The White House, 2007. *The new way forward in Iraq*, Washington: Office of the Press Secretary.<https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2007/01/20070110-7.html>
(Hämtad 2020-04-05).
- US House of representatives, 2007. *Current situation in Iraq*.
<https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-110shrg40523/pdf/CHRG-110shrg40523.pdf> (Hämtad:2020-04-08).
- US House of representatives, 2008. *A Continuing Dialogue: Post-Surge Alternatives*.
<https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-110hrg42900/pdf/CHRG-110hrg42900.pdf> (Hämtad:2020-03-19).
- US House of representatives, 2009. *Status of ongoing u.s. efforts in iraq*.
<https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG.pdf> (Hämtad:2020-04-05).
- US House of representatives, 2016. *United States Strategy And Military Operations To Counter The Islamic State In Iraq And The Levant And The United States Policy Toward Iraq And Syria*. <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-114shrg25619/pdf/CHRG-114shrg25619.pdf> (Hämtad:2020-04-18).
- US Department of Defense, 2016. *Department of Defense Press Briefing by Lieutenant General Sean MacFarland*, Bagdad: Department of Defense.
<https://www.defense.gov/Newsroom/Transcripts/Transcript/Article/911009/department-of-defense-press-briefing-by-lieutenant-general-sean-macfarland-comm> (Hämtad:2020-04-03).
- US Department of state, 2007. *Report to U.S. House of representatives on the Situation in Iraq: General Petraus*, Washington DC: U.S. Department of State.
<https://2001-2009.state.gov/p/nea/rls/rm/2007/91941.htm> (Hämtad:2020-04-03).

- Whiteside, C., 2014. *War, interrupted, part i: the roots of the jihadist resurgence in iraq*.
<https://warontherocks.com/2014/11/war-interrupted-part-i-the-roots-of-the-jihadist-resurgence-in-iraq/> (Hämtad:2020-04-25)
- Widén, J. & Ångström, J., 2004. *Militärteorins grunder*. Stockholm: Försvarsmakten.
- Wilson Center, 2019. *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*,.
<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state> (Hämtad:2020-04-14)
- Witte, G., Sudarsan, R. & McAuley, J., 2016. *Flow of foreign fighters plummets as islamic state loses its edge*.<https://www.washingtonpost.com/world/europe/flow-of-foreign-fighters-plummets-as-isis-loses-its-edge/2016/09/09/ed3e0dda-751b-11e6-9781-49e591781754story.html> (Hämtad:2020-04-13)
- Wong, K., 2016. <https://thehill.com/policy/defense/>.
<https://thehill.com/policy/defense/291179-general-isis-fighters-becoming-easier-to-kill> (Hämtad:2020-05-29)